

Halk Eğitimi Merkezi Kursiyerlerinin Yetişkin Eğitimi Memnuniyeti Üzerine Bir Araştırma

Çiğdem Ayanoglu¹, Aslı Günerhan-Sadık², Onur Sait Sadık³, Yahya Han Erbaş⁴

¹ Eğitim Yönetimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye, cigdemayanoglu@hotmail.com

² İzmit Halk Eğitimi Merkezi, Kocaeli, Türkiye, gunerhanasli@hotmail.com

³ İzmit İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kocaeli, Türkiye, sadikonur@hotmail.com

⁴ Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, yahyahan@gmail.com

Sorumlu Yazar: Çiğdem Ayanoglu

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Kaynak Gösterimi: Ayanoglu, Ç., Günerhan-Sadık, A., Sadık, O. S., & Erbaş, Y. H. (2023). Halk eğitimi merkezi kursiyerlerinin yetişkin eğitimi memnuniyeti üzerine bir araştırma, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 19(1), 29-50. doi: 10.17244/eku.1271562

Etik Not: Araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Bu araştırma için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu'nun Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 01.12.2022, Sayı: 21/13).

A Research on Adult Education Satisfaction of Public Education Center Trainees

Cigdem Ayanoglu¹, Asli Gunerhan-Sadik², Onur Sait Sadik³, Yahya Han Erbas⁴

¹ Department of Educational Administration, Institute of Education Sciences, Hacettepe University, Ankara, Türkiye, cigdemayanoglu@hotmail.com

² İzmit Public Education Center, Kocaeli, Türkiye, gunerhanasli@hotmail.com

³ İzmit District Directorate of National Education, Kocaeli, Türkiye, sadikonur@hotmail.com

⁴ Department of Educational Sciences, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Türkiye, yahyahan@gmail.com

Corresponding Author: Cigdem Ayanoglu

Article Type: Research Article

To Cite This Article: Ayanoglu, Ç., Günerhan-Sadık, A., Sadık, O. S., & Erbaş, Y. H. (2023). A research on adult education satisfaction of public education center trainees, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 19(1), 29-50. doi: 10.17244/eku.1271562

Ethical Note: Publication ethics was provided for this study. Ethical approval was obtained for this research from the Scientific Research Ethics Committee of Çanakkale Onsekiz Mart University, School of Graduate Studies Ethics Committee. (Date: 01.12.2022, Number: 21/13).

Halk Eğitimi Merkezi Kursiyerlerinin Yetişkin Eğitimi Memnuniyeti Üzerine Bir Araştırma

Çiğdem Ayanoglu¹, Aslı Günerhan-Sadık², Onur Sait Sadık³, Yahya Han Erbaş⁴

¹ Eğitim Yönetimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye, cigdemayanoglu@hotmail.com,
ORCID: [0000-0002-2117-0872](https://orcid.org/0000-0002-2117-0872)

² İzmit Halk Eğitimi Merkezi, Kocaeli, Türkiye, gunerhanasli@hotmail.com, ORCID: [0009-0004-0277-7937](https://orcid.org/0009-0004-0277-7937)

³ İzmit İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kocaeli, Türkiye, sadikonur@hotmail.com, ORCID: [0009-0006-3221-7927](https://orcid.org/0009-0006-3221-7927)

⁴ Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, yahyahan@gmail.com,
ORCID: [0000-0003-0802-4536](https://orcid.org/0000-0003-0802-4536)

Öz

Bu araştırmada “Her zaman, her yerde, herkes için eğitim” anlayışını ile çalışmalarını sürdüren halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan kursiyerlerin yetişkin eğitimi memnuniyeti hakkında görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiş, elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı Ocak, Şubat, Mart, aylarında Marmara Bölgesi’nde yer alan bir şehirde bulunan halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan 26 kursiyer oluşturmaktadır. Araştırmada kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarında gerçekleştirilen yetişkin eğitimi memnuniyetleri; kurslara katılım sebepleri, kurslardan nasıl haberdar oldukları, kurslarda karşılaştıkları sorunlar ve sorunların çözümleri konusunda yöneticilerin tutumları, kursların kendi beklenti ve ihtiyaçlarını karşılama düzeyleri, kursların günlük hayatları ile mesleki ve kişisel gelişimlerine katkıları, kurs eğitim ortamları ve eğiticilerin yeterlikleri hakkındaki görüşleri ve halk eğitimi merkezi kurs hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik kursiyer önerileri değerlendirilerek belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçların yetişkin eğitim faaliyetlerinin yetişkin istek, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda yürütülmesi bağlamında uygulamacı ve araştırmacılara veri sağlayacağı düşünülmektedir.

Makale Bilgisi

Anahtar Kelimeler: Halk eğitimi merkezi, yetişkin eğitimi, yetişkin eğitim memnuniyeti

Makale Geçmişi:

Geliş: 27 Mart 2023

Düzeltilme: 24 Nisan 2023

Kabul: 27 Nisan 2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

A Research on Adult Education Satisfaction of Public Education Center Trainees

Abstract

In this research, it is aimed to reveal the opinions of the trainees who attend the courses opened in the public education center, which continues its studies with the understanding of "education for everyone, anytime, anywhere" about adult education satisfaction. The research was carried out with the interview technique, one of the qualitative research methods, and the content analysis method was used in the analysis of the data obtained. The study group of the research consists of 26 trainees who attended the courses opened in a public education center in a city where is located on Marmara Region in January, February, March in the 2022-2023 academic year. In the research, the adult education satisfaction of the trainees in the public education center courses; The reasons for participation in the courses, how they are aware of the courses, the attitudes of the administrators about the problems they encounter in the courses and their solutions, the level of meeting their own expectations and needs of the courses, their contribution to the daily life of the courses and their professional and personal development, the opinions of the course training environments and the competencies of the trainers and the public education center course. The suggestions of the trainees for the improvement of the services were evaluated and tried to be determined. It is hoped that the results obtained in the study will provide data to practitioners and researchers in the context of carrying out adult education activities in line with adult demands, needs and expectations.

Article Info

Keywords: Public education center, adult education, adult education satisfaction

Article History:

Received: 27 March 2023

Revised: 24 April 2023

Accepted: 27 April 2023

Article Type: Research Article

Extended Summary

Introduction

The target audience of adult education is individuals with age, education level, desire to learn, gender, and different needs. These individuals consist of individuals from all walks of life who can express diversity in society. Due to the heterogeneity of the target audience, adult education activities cover a very wide area (Celep, 2003). In our country, public education centers carry out adult education activities in a way to reach every neighborhood in all provinces and districts, and their number has reached up to 995 (MoNE, 2021). In the centers, the types, of course, programs have been diversified every year in line with the needs of the age, and as of 2023, learning activities are organized in 75 different fields, with 3646 different programs, and courses in these programs (MoNE, 2023). These courses can be opened at the course center, in various public/private institutions and organizations within the scope of full-time full-year application in line with the demands of adults, as well as they can be opened by planning free of charge anywhere suitable for the training needed.

Due to the necessity of keeping up with the changing world in the information age and rapid technological developments, lifelong learning and adult education are becoming more pronounced and important day by day. Additionally, many studies on adult education, public education centers, and trainees have been made in the literature. There are studies about adult education including motivation, interest, desire, expectation, needs, and various adult education courses in adult education (Bilir, 2011; Kert et al., 2009; Kılıç & Arslan, 2016; Korkut, 2005; Mahalle, 2014; Miser, 2002; Tatar, 2009; Yalçın, 2002; Yayla, 2009; Yazar, 2012; Yıldız, 2004); public education, public education centers, public education center courses, problems encountered, public education trainers (Ada, 2003; Kaya, 2015; Selçuk, 2017; Türkoğlu and Uça, 2011), courses organized in public education centers, evaluation of the courses and participation of adults in the courses their aims, reasons for choosing the courses, expectations, satisfaction, and opinions (Ata, 2016; Gültekin, Saraçoğlu, & Akcan, 2008; Kıran, 2008; Özengi, 2017; Tez, 2014; Tezcan, 2012, Ural, 1995; Ünal et al., 2016).

In developed societies, the expectations of individuals from society and society are increasing day by day. For these mutual demands to be realized, individuals want to receive education in line with their needs (Kıran, 2008). For this reason, in the planning of educational activities related to adult education, first of all, it is necessary to know the adult characteristics of the target group and the wishes, needs, and expectations of the adults. Thus, education policies can be arranged in line with the adult demands, needs, and expectations determined by the condition of adult education services.

This study was carried out in public education centers, as they are the educational institutions with the largest and easiest access to adult education in our country. The study aimed to determine the adult education satisfaction of the trainees who participated in the courses opened in public education centers. For this purpose, answers to the following questions were sought.

- ✓ What are trainees' early views on the reasons for not participating in the public education center course?
- ✓ What are trainees' views on the reasons for attending the course?
- ✓ What are trainees' views on how they became aware of the course they attended?
- ✓ What are the opinions of the trainees about the problems they encountered during the course they attended?
- ✓ What are trainees' opinions of public education center administrators regarding their attitudes?
- ✓ What are the trainees' views on the level of meeting the expectations and needs of the course program?
- ✓ What are trainees' views on the educational environment and physical conditions of the courses they attend, the adequacy of classroom/workshop equipment, and the adequacy of the course duration?
- ✓ What are trainees' views of the course trainer?
- ✓ What are trainees' views on the contribution of the course they addressed their daily life, and professional and personal development?
- ✓ What is trainees' satisfaction with the course they attended and their views on the reasons?
- ✓ What are trainees' views on whether they are considering participating in other courses to be opened in the public education center and why?
- ✓ What are trainees' views on the reasons for recommending the public education center courses to their relatives/acquaintances?
- ✓ What are trainees' opinions and suggestions for the improvement of public education center courses?

Method

The research is a qualitative study conducted with a case study design. A case study is a methodological approach that focuses on the in-depth analysis of events (Hancock & Algozzine, 2006) that allows describing events in a prosperous way in their natural environment under the constraints of time and space (Chmiliar, 2010). In the study, the trainees who

attended the courses opened in January-February-March were included in the study group to reveal the thoughts of the trainees participating in the courses opened in the public education center in their natural environment, in-depth. The study group consists of 26 trainees who attended the courses opened in a public education center in a city where is located in Marmara Region. Maximum variation sampling, one of the purposive sampling methods, was used in the study. The data in the study were obtained by interview method. A semi-structured interview form was created with open-ended questions prepared in line with the purpose and sub-purposes of the research. The data obtained in the research were analyzed by content analysis technique. This analysis technique was preferred to explain the collected data, reach the concepts and relationships, analyze the data in-depth, and reveal the dimensions and themes that were not previously determined (Yıldırım and Şimşek, 2018).

Findings

Thirteen (50%) of the trainees participating in the study attended the courses opened in the public education center before, and 13 (50%) did not attend any course opened in the public education center before. The reasons for participating in the public education center course(s) of the trainees participating in the study were examined, 15 of the trainees being free of charge, 11 of them increasing their personal development, 10 of them getting a profession/finding a job/earning additional income, 8 of them doing social activities, 6 want to meet new people and have a social environment, 5 want to increase their professional development in their work, 5 want to spend their free time, 4 want to get rid of stress and distress in their life, 1 want to learn to read and write and 1 want to lose weight attends public education center courses.

The trainees participating in the study became aware of the public education center courses in six different ways. 13 of them were informed about the course through the recommendation of friends, 7 of them through local/national newspapers, magazines, television, posters, advertisements, and brochures, 6 of them through events such as exhibitions, fairs, competitions, trips, and symposiums. Also, 3 of them know beforehand through the internet or social media, 1 of them know because they are aware of the field surveying studies carried out by teachers, and 1 of them is a teacher. 13 (50%) of the trainees participating in the study did not encounter any problems during the course. 8 of the trainees who encountered problems encountered problems with the lack of course materials, 5 about the inadequacy of the classroom environment for education, 1 about the difficulty of the course subjects, and 1 about the attitude of the other trainees. Regarding the attitudes of public education center administrators, 18 of the trainees stated that the administrators were caring and helpful, 6 of them did their best, 1 of them had good communication, 3 of them were smiling and 2 of them were positive people. In terms of meeting the expectations and needs of the trainees, 19 trainees (73%) who participated in the study expressed that the course program they attended fully met their expectations and needs, and 7 (27%) partially met their expectations and needs. In addition to these, the following findings were obtained:

- 17 (65%) of the trainees stated that the course training environment and physical conditions are suitable for training, and 9 (35%) of the course training environment and physical conditions are not suitable for training.
- 20 (77%) of them were not sufficient in terms of training/tools of classrooms/workshops, and 6 of them (23%) think that the classrooms/workshops are sufficient in terms of education/technical equipment.
- 22 of them (85%) stated that the duration of the course was sufficient, and 4 (15%) that the duration of the course was insufficient.

Giriş

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesiyle ortaya çıkan yenilikler bireylerin yaşamlarında sosyal, kültürel, eğitsel ve ekonomik anlamda büyük değişimlere yol açmaktadır. Bu değişim bireylerin yaşamlarını etkilemekte, hızlı bir şekilde şekillendirmekte ve çocuklukta öğrenilen bilgiler zamanla yetersiz, geçersiz ve yararsız kalmaktadır (Akbaş ve Özdemir, 2002). Toplumunu oluşturan bireylerin bu gelişmeler ile ortaya çıkan değişime uyum sağlaması, yeniliklerin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerleri kazanması gerekmektedir. Bu durum bilgi, beceri ve değerleri kazanma yolu olan eğitimin hedef kitlesinin sadece çocuklar ve gençler olmadığını düşündürmekte ve karşımıza yetişkin eğitimi kavramını çıkarmaktadır. Nitekim son yıllarda “herkes için eğitim” ve “her yerde, her zaman eğitim” anlayışının yaygınlaştığı görülmektedir.

Hayatın birçok alanında, özellikle ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamda meydana gelen yenilikler, bir yandan eğitime konu olabilecek talepleri arttırmış, diğer yandan da eğitimi yaşam boyu doyurulması gereken bir gereksinim haline getirmiştir (Türkoğlu ve Uça, 2011). Bireylerin eğitime yönelik taleplerinin karşılanmasında örgün eğitim kurumları yetersiz kalmış, dolayısıyla eğitim yaşamın bütün alanlarına yayılan bir süreç haline gelmiştir. Bu nedenle yetişkin eğitime ihtiyaç giderek artmaktadır (Kurt, 2000). Bireylere yaşamlarında ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve yeterlikleri kazandırmak, yaşadığı topluma katkı sağlayacak, geliştirecek, yaşamındaki sorunların üstesinden gelebilecek ve kendini gerçekleştirecek bilgi, tutum, anlayışı geliştirmek yetişkin eğitimin amaçlarıdır (Duman, 2007). Bu amaçlar göz önünde bulundurularak, yetişkin eğitimi toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişimlere katkı sağlayıcı bir şekilde düzenlenmeli (Ural, 2007), ayrıca “yetişkinlere kendi öz doyumları için öğrenmek istediklerini öğrenme, yapmak istediklerini yapma fırsat ve imkânları” (Bülbül, 1991, s.24) vermelidir. Öte yandan ülkelerin çağdaş olabilmesi ve kalabilmesi yetişkin eğitimi sisteminin yeterliği ve niteliğine bağlıdır (Miser, 2002).

Yetişkin eğitimi zorunlu eğitimden hemen sonra başlayan bir süreç olarak algılanmamalıdır. Herhangi bir sebepten örgün eğitim almamış veya örgün eğitimi yarıda bırakmış bireylerin eğitimlerini tamamlamak üzere katıldıkları, açık öğretim şeklinde yürütülen ilkökul, ortaokul ve lise programları da yetişkin eğitimi kapsamında değerlendirilebilir. Yetişkin eğitiminin belli bir plan dahilinde tamamlanması gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Herhangi bir programa bağlı kalmadan, yaşam doğal akışı içerisinde informel bir şekilde olabileceği gibi bir program çerçevesinde formel veya informel bir şekilde de gerçekleştirilebilir. Dünyadaki uygulamalara bakıldığında; yetişkin eğitiminin bir eğitim kurumunda halka yönelik yapılan yaygın eğitim faaliyetleri veya kamu ve özel sektörde çalışan personele yönelik yapılan hizmet içi eğitim faaliyetleri olarak gerçekleştirildiği görülmektedir (Ültanır ve Ültanır, 2005). Ülkemizde yetişkin eğitimi ile ilgili geçmişte halk eğitimi ve yaygın eğitim gibi adlarla çalışmalar yapılmış, bugün ise hayatın her alanını kapsayacak şekilde “Hayat Boyu Öğrenme” adıyla Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı kurumlarca çalışmalar yapılmaya devam edilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinin 3. maddesinin 1 bendinde hayat boyu öğrenmenin tanımı “bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleri” olarak ifade edilmektedir (MEB, 2018). Hayat boyu öğrenme etkinlikleri halk eğitimi merkezleri, olgunlaşma enstitüleri ve açık öğretim okulları ile yapılmaktadır. Halk Eğitimi Merkezleri yetişkin eğitiminde “öğrenen topluma dönüşüm sürecinde beşikten mezara kadar rehberlik hizmeti sunan; bireyin bilgi, şuur ve yetkinliklerini geliştirerek insanlığın kalkınmasında sorumluluk almasını destekleme; belgelendirilebilen, izlenebilen kaliteli eğitimler sunma” (MEB, 2018) misyonu ve “hayata mutlu bireyler hazırlamak için her zaman, her yerde, herkese eğitim” (MEB, 2018) vizyonu ile en geniş örgütlenmeye sahip; her yaştan ve bütün farklılıklara hitap eden bir anlayışla, bireylerin ilgi, istek, yetenek ve beklentilerini karşılamak üzere ücretsiz kurslar düzenleyen eğitim kurumlarıdır.

MEB Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinin 49/1. maddesinde; halk eğitimi merkezleri öğretim programlarının amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

(a) Yaş, eğitim düzeyi ve cinsiyet farkı gözetmeksizin kursiyerlerin ilgi, istek, yetenek ve beklentileri doğrultusunda bilgi, beceri ve davranışlarını geliştirmek, (b) hayat boyu öğrenme faaliyetleri doğrultusunda kişisel gelişim taleplerinin karşılanmasının yanı sıra değişen ve gelişen ekonomiye iş gücü duyarlılığının artırılması için kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içerisinde kursiyerleri, ilgi, istek ve yeteneklerine uygun olarak üretken, bilinçli, yenilikleri ve gelişmeleri izleyen ve kendini buna göre sürekli geliştiren, iyi insan, iyi vatandaş olarak yetiştirmek, istihdam için gerekli ve ihtiyaç duydukları yeterlikleri kazanmalarına uygun eğitimleri sağlamak; araştıran, geliştiren, değerlendiren, tasarlayan, girişimci bireyler olarak yetiştirmek olarak belirtilmiştir. (MEB, 2018)

Görüldüğü gibi, ülkemizde bireylerin ilgi, istek ve ihtiyaçları yetişkin eğitimi etkinliklerinin hareket noktasını oluşturmaktadır. Bunun en önemli sebebi yetişkin eğitiminin zorunlu eğitim kapsamında olmaması ve bu etkinliklere bireylerin gönüllü katılımlarının söz konusu olmasıdır.

Yetişkin eğitiminin hedef kitlesi; yaş, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı gereksinimleri olan bireylerdir. Diğer taraftan bu bireyler toplumda çeşitliliği ifade edebilecek her kesiminden gelen bireylerden

oluşmaktadır. Hedef kitlenin bu kadar heterojen bir yapıda olması nedeniyle yetişkin eğitimi faaliyetleri çok geniş bir alanı içermektedir (Celep, 2003). Ülkemizde halk eğitimi merkezleri yetişkin eğitimi faaliyetlerini tüm il ve ilçelerde her mahalleye ulaşacak şekilde gerçekleştirmek ve sayıları 995'a kadar ulaştırmıştır (MEB, 2021). Merkezlerde çağın ihtiyaçları doğrultusunda kurs program türleri her geçen yıl çeşitlendirilmiş, 2023 yılı itibarıyla 75 farklı alanda, 3646 farklı programla öğrenme faaliyetleri düzenlenmekte, kurslar açılmaktadır (MEB, 2023). Bu kurslar yetişkinlerin talepleri doğrultusunda tam gün tam yıl uygulaması kapsamında yılın on iki ayında kurs merkezinde, çeşitli kamu/özel kurum ve kuruluşlarında açılacağı gibi ihtiyaç duyulan eğitime uygun her yerde ücretsiz olarak planlanarak açılabilir.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılı izleme ve değerlendirme raporuna göre; 2021 yılında yaygın eğitim kurumlarında toplam 300.996 adet kurs açılmış; bu kurslara 4.851.917 kişi kayıt yaptırmıştır. Kurslara kayıt yaptıran kursiyerlerin 3.061.470'i kadın, 1.790.447'si ise erkektir. Kurslara katılan kadın kursiyerlerin 1.291.959'unun, erkek kursiyerlerin 664.762'sinin 23-44 yaş aralığında olduğu ve toplamda en çok %40,33 oranı ile bu yaş aralığında katılımın olduğu görülmektedir. Yine bu rapora göre; yaygın eğitim kurslarına katılan kursiyerlerin cinsiyete göre eğitim durumunu incelediğimizde kadınların eğitim düzeyinin daha yüksek olduğu, ancak okur-yazar olmayan kadın sayısının erkek kursiyerlere göre daha fazla olduğu görülmüştür. Eğitim durumuna göre kursiyer oranlarına bakıldığında en fazla katılımı lise mezunlarının sağladığı, daha sonra sırasıyla ilkökul, ortaokul ve lisans mezunlarının tercih ettiği görülmektedir. Açılan kurs sayısı 300.996 olmasına rağmen, tamamlanan kurs sayısının 158.003; yine kurslara katılan toplam kursiyer sayısı 4.851.917 olmasına rağmen 2.697.303 kursiyerin kursları tamamladığı görülmektedir. Kurs sayısına göre en fazla açılan ilk on alan ise; el sanatları teknolojisi, spor, din eğitimi, kişisel gelişim ve eğitim, müzik ve gösteri sanatları, sağlık, okuma yazma, giyim üretim teknolojisi, yabancı diller ile bilişim teknolojileridir (MEB, 2021)

Bilgi çağı ve hızlı teknolojik gelişmelerle değişen dünyaya ayak uydurmak zorunda olmanın gereği yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitiminin gün geçtikçe daha fazla dile getirilir ve önem teşkil eder bir hal alması sebebiyle alanyazında yetişkin eğitimi, halk eğitimi merkezleri ve kursiyerlerini konu alan birçok araştırma yapıldığı görülmektedir. Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin eğitiminde güdülenme, ilgi, istek, beklenti, ihtiyaçları ve çeşitli yetişkin eğitimi kurslarına (Bilir, 2011; Kert ve diğerleri, 2009; Kılıç ve Arslan, 2016; Komşu, 2014; Korkut, 2005; Miser (2002); Tatar, 2009; Yalçın, 2002; Yayla, 2009; Yazar, 2012; Yıldız, 2004); halk eğitimi, halk eğitimi merkezleri, halk eğitimi merkezi kursları, karşılaşılan sorunlar, halk eğitimi eğiticilerine (Ada, 2003; Kaya, 2015; Selçuk, 2017; Türkoğlu ve Uça, 2011), halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslar, kursların değerlendirilmesi ve yetişkinlerin kurslara katılım amaçları, kursları tercih etme nedenleri, beklenti, memnuniyet ve görüşlerine (Ata, 2016; Gültekin vd., 2008; Kıran, 2008; Özengi, 2017; Tez, 2014; Tezcan, 2012, Ural, 1995; Ünal vd., 2016) yönelik araştırmalar yapılmıştır.

Gelişmiş toplumlarda bireylerin toplumdan, toplumun da bireylerden beklentileri her geçen gün artmaktadır. Bu karşılıklı taleplerin gerçekleşebilmesi için bireyler, ihtiyaçları doğrultusunda eğitim almak isterler (Kıran, 2008). Bu nedenle yetişkin eğitimi ile ilgili eğitim etkinliklerinin planlanmasında öncelikle bu etkinliklerde hedef grubu oluşturan yetişkin özelliklerinin ve yetişkinlerin istek, ihtiyaç ve beklentilerinin neler olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Böylece yetişkin eğitimi hizmetlerinin verilmesinde belirlenen yetişkin istek, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda eğitim politikaları düzenlenebilir.

Bu çalışma ülkemizin yetişkin eğitiminde en geniş ve en kolay erişim sağlanan eğitim kurumları olması sebebiyle halk eğitimi merkezlerinde yapılmıştır. Çalışmada halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılan kursiyerlerin yetişkin eğitim memnuniyetinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. Kursiyerlerin,

- ✓ Daha önce halk eğitimi merkezi kursuna katılmama nedenlerine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Kursa katılma nedenlerine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Katıldıkları kurstan nasıl haberdar olduklarına ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Kursiyerlerin katıldıkları kurs süresince karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin tutumlarına ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Kurs programının beklenti ve ihtiyaçları karşılama düzeyine ilişkin kursiyer görüşleri nedir?
- ✓ Katıldıkları kursların eğitim ortamı ve fiziki koşulları, sınıf/atölye araç gereçlerinin yeterliliği ve kurs süresinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Kurs eğiticisine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Katıldıkları kursun günlük hayatlarına, mesleki ve kişisel gelişimlerine sağladığı katkılara ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Katıldıkları kurs ile ilgili memnuniyetleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Halk eğitimi merkezinde açılacak başka kurslara katılmayı düşünüp düşünmedikleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri nedir?
- ✓ Halk eğitimi merkezi kurslarını yakınlarına/tanıdıklarına tavsiye etme sebeplerine ilişkin görüşleri nedir?

✓ Halk eğitimi merkezi kurslarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerileri nedir?

Bu çalışmanın sonuçları ile halk eğitimi merkezlerinde eğitim alan yetişkinlerin eğitsel istek, ihtiyaç ve beklentilerinin saptanabileceği, eğitimin yeterli ve yetersiz yönlerinin ortaya konulabileceği, karşılaşılan sorunların belirlenebileceği ve sorunlara hizmet alanlarca çözüm önerileri getirileceği düşünülmektedir. Çalışma sonuçlarının halk eğitimi merkezlerinde gerçekleştirilen yetişkin eğitim faaliyetlerine ilişkin eksiklerin tamamlanması ve uygulamaların geliştirilebilmesine katkı sağlayabileceği; özeldde halk eğitimi merkezleri genelde ise yetişkin eğitim hizmetlerinin sunulması konusunda karar alıcılara veri sağlayabileceği; yönetici, öğretmen ve Millî Eğitim Bakanlığının konu ile ilgili yapacakları çalışmalara ışık tutabileceği düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma durum çalışması deseniyle yürütülen nitel bir araştırmadır. Durum çalışması, olayları zaman ve mekân kısıtlaması altında kendi doğal ortamında zengin bir şekilde betimlemeyi sağlayan (Hancock ve Algozzine, 2006) olayların derinlemesine incelenmesine odaklanan metodolojik bir yaklaşımdır (Chmiliar, 2010). Çalışmada halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan kursiyerlerin yetişkin eğitim memnuniyetine yönelik düşüncelerini doğal ortamında, derinlemesine ortaya koymak üzere Ocak-Şubat-Mart aylarında açılmış kurslara katılan kursiyerler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Durum çalışması ile nasıl ve neden sorularına odaklanılmaktadır. Böylelikle olayın oluş şekli ve yapılması planlanabilecek gelecek çalışmalarda hangi noktalara dikkat edilmesi konusunda fikir vermektedir (Davey, 1991). Durum çalışması, konu olan duruma yönelik bireyin davranışları hakkında zengin bir bilgi sunmaktadır (Brown, 2008). Bu doğrultuda araştırmada halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan kursiyerlerin yetişkin eğitimi memnuniyeti hakkında görüşleri, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmış; genelleme kaygısı gütmeyen örneklem bağlamında var olan durumun anlamlandırılması ile gelecek araştırmalara temel oluşturulmaya çalışılmıştır. Nitekim nitel araştırmalar genellemelerden ziyade bilginin derinliği ve özgünlüğüne (Baltacı, 2019), araştırma sonuçlarının başka ortamlara genellenmesinden çok araştırılan durum ya da bağlamda ortaya çıkan bulguların kendi bütünlüğü içerisinde genellenmesine odaklanır (Demirkasımoğlu, 2021).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu, Marmara Bölgesi'nde yer alan bir ilde bulunan bir halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan 26 kursiyerden oluşmaktadır. Araştırmada amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Böylece diğer örneklem yöntemleri ile elde edilecekler nazaran daha zengin bulgu ve sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır (Marshall, 1996). Bu doğrultuda çalışma yapılan halk eğitimi merkezinde açılan kurs programlarında farklı kurslara katılan kursiyerler katılımcı olarak belirlenerek çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın yapıldığı halk eğitimi merkez müdürlüğünden alınan istatistikî bilgilere göre 2023 Ocak-Şubat-Mart aylarında 45 farklı programda (Arıcılık, Almanca, kadın dış giysileri dikimi, keçe yapımı, karate, okuma yazma, girişimcilik, saç bakımı ve yapımı, uygulamalı tiyatro gibi) 108 kurs açılmıştır (Ek-2). Bu kurslara 1.531 kursiyer katılmıştır. Çalışma grubunda yer alan kursiyerlerin katıldığı kurslar; Kadın Dış Giysileri Dikimi, Elde Türk İşlemeleri, Emlak Danışmanlığı, Arapça A1 Seviyesi, Bilgisayarda Hızlı Klavye Kullanımı, Bilgisayar İşletmenliği, Okuma Yazma, Saç Bakımı ve Yapımı, Kâğıt Heykel Sanatı, Pastacı Çıraklığı, Guaj Boya Resim, Arıcılık, Uygulamalı Tiyatro, Senaryo Yazarlığı, Klasik Gitar Eğitimi, Pilates 1. Seviye, İngilizce A1, Sepet Örucülüğü, Step/Aerobik, Kösele Çanta Yapımı, Aşçı Çıraklığı, Bilgisayar Destekli Muhasebe, Diksiyon, Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye 1, Keçe Yapımı, Elde Beyaz İşi kurslarıdır.

Kursiyerlerden gönüllü olanlar ile görüşme yapılmıştır. Çalışmaya katılan kursiyerlerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Kursiyerlerin demografik özellikleri

Demografik Özellikler	f	%
Cinsiyet	Kadın	62
	Erkek	38
Toplam	26	100
Yaş	19-25 Yaş	23
	26-40 Yaş	38
	41-55 Yaş	31
	56 Yaş ve üzeri	8
Toplam	26	100
Medeni Durum	Bekâr	58
	Evli	42

Toplam		26	100
Öğrenim Durumu	Okur Yazar Değil	1	4
	İlkokul Mezunu	2	8
	Ortaokul/ İlköğretim Mezunu	2	8
	Lise Mezunu	9	34
	Ön Lisans Mezunu	5	19
	Lisans Mezunu	7	27
Toplam		26	100
Çalışma Durumu	Çalışıyor	11	42
	Çalışmıyor	11	42
	Öğrenci	2	8
	Emekli	2	8
Toplam		26	100
Aile Gelir Durumu (tl)	8.500 TL ve altı	3	15
	8.500 TL-15.000 TL	6	23
	15.000 TL ve üstü	16	62
Toplam		26	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubunda yer alan 26 kursiyerden 16’sı kadın, 10’u erkek kursiyerdir. Kursiyerlerden 6 kursiyer 19-25 yaş arasında, 10 kursiyer 26-45 yaş arasında, 8 kursiyer 41-55 yaş arasında ve 2 kursiyer de 56 yaş ve üstünde; 15 kursiyer bekâr, 15 kursiyer evli; 1 kursiyer okur yaza değil, 2 kursiyer ilkokul mezunu, 2 kursiyer ortaokul/ilköğretim mezunu, 9 kursiyer lise mezunu, 5 kursiyer ön lisans mezunu ve 7 kursiyer lisans mezunu; 11 kursiyer bir işte çalışıyor, 11 kursiyer bir işte çalışmıyor, 2 kursiyer öğrenci ve 2 kursiyer emekli; 3 kursiyerin aile gelir durumu 8.500 TL ve altı, 6 kursiyerin aile gelir durumu 8.500 TL-15.000 TL ve 16 kursiyerin aile gelir durumu ise 15.000 TL ve üzerindedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda hazırlanan açık uçlu sorular ile yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu, uzman görüşlerine başvurmak üzere iki Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yaşam Boyu Öğrenme Programı öğretim üyesi, bir halk eğitimi merkezi müdürü ve bir kurs programlarından sorumlu halk eğitimi merkezi müdür yardımcısına sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler kursiyerlerin uygun oldukları zamanlarda randevu alınarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar ile yapılan en az 45 dakika ile en fazla 1 saat 20 dakika arasında süren görüşmelerde her bir soru için alınan notlar yeni bir soruya geçmeden önce onaylarına sunulmuştur. Ayrıca veri kaybını önlemek amacıyla katılımcıların izni alınarak görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler sonrasında kayıtlar araştırmacılar tarafından yazılı doküman haline getirilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kursiyerlerin demografik özelliklerine cevap arayan sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise kursiyerlere katıldıkları kurs programı ile ilgili sorular sorularak kursiyerlerin deneyimlerinden derinlemesine veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Görüşme esnasında katılımcıların deneyimlerini kısıtlama olmaksızın anlatmasına fırsat verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Toplanan verilerin açıklanması ile kavramlara ve ilişkilere ulaşılmasını, verilerin derinlemesine analiz edilmesini ve önceden belirli olmayan boyut ve temaların ortaya çıkarılmasını sağlamak amacıyla bu analiz tekniği tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Veri toplama aracında yer alan her bir soruya verilen cevaplar araştırmacılar tarafından farklı zaman dilimlerinde ve mekanlarda birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmiş ve kodlanmıştır. Daha sonra belirlenen kodlar araştırmacılar tarafından birlikte değerlendirilmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan kodlardaki benzerlikler üzerinde görüş birliğine varılmış, benzerlik göstermeyen kodlar ise değerlendirme dışında tutulmuştur. Belirlenen son kod listesi ile alt temalar ve temalar belirlenmiştir. Daha sonra hangi katılımcının hangi tema ve alt tema ile ilişkili bir görüş bildirdiği belirlenerek veriler tablolastırılmıştır. Verilerin okuyucular tarafından daha iyi anlaşılması için katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmanın verileri ve analiz sonuçlarından elde edilen bulgular, sonuçların güvenilirliğini sağlamak üzere araştırma konusu hakkında genel bir bilgiye sahip, nitel araştırmalar konusunda uzman bir araştırmacının görüşlerine sunulmuştur. Uzman araştırmacıdan alınan geri bildirim ile nitel bulgular son şekli ile yorumlanarak raporlaştırılmıştır. Araştırmaya katılan kursiyerlere K1, K2, K3..... K26 şeklinde kod numaraları verilmiştir. Tablolar şeklinde sunulan bulgularda frekans ve yüzde değerlerine de yer verilmiştir. Demirkasimoğlu’na (2021) göre nitel araştırma verilerinin içerik analizinde öne çıkan kavram ya da katılımcı görüşlerini vurgulamak üzere

sayıların ve frekansların kullanılması kullanışlıdır; böylece analizi gerçekleştirilen bir içerikte yer alan kavramların ne kadar baskın olduğu ne kadar önemsendiği ya da ilgi topladığı açıklanabilir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Guba ve Lincoln (1982), nitel araştırmalarda doğası gereği geçerlik ve güvenirlik için inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik kavramlarının kullanılmasını önermektedir. Nitel araştırmalarda inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirliği sağlamak üzere çoklu stratejilerinin kullanılması gerekmektedir (Creswell, 2021). Creswell (2021) *inandırıcılık* için uzun süreli etkileşim, katılımcı teyidi, üçgenleme, araştırmacı önyargılarını azaltma; *aktarılabilirlik* için amaçlı örneklem seçimi, dahil etme/dışlama kriterleri, ayrıntılı anlatım, katılımcıların özelliklerini açıklama; *tutarlık* için denetleme, ayrıntılı alanyazın taraması, araştırma yönteminin ayrıntılı anlatımı, üçgenleme, başka bir araştırmacının araştırma süreç ve sonucunu incelemesi; *teyit edilebilirlik* için ise araştırma önyargılarını azaltma, üçgenleme gibi stratejileri önermektedir. Bu doğrultuda araştırmada geçerlilik ve güvenirligi artırmak için bazı stratejiler kullanılmıştır.

✓ Verilerin toplanması aşamasında katılımcılar ile uzun süreli etkileşim sağlamak için görüşmelerde katılımcıların deneyimlerini kısıtlama olmaksızın anlatmasına fırsat verilmiş; en az 45 dakika ile en fazla 1 saat 20 dakika arasında süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Houser'a (2015) göre aynı ortamda bulunma ve uzun süreli etkileşim karşılıklı güvene dayalı bir ilişkinin gelişmesini, doğru ve derinlemesine cevaplar alınmasına imkân vermektedir. Görüşme esansında görüşmeyi gerçekleştiren araştırmacının sahip olabileceği bazı öznel varsayımlardan kaynaklanabilecek yanlış anlaşılmaları önlemek üzere görüşmelerde her bir soru için alınan notlar yeni bir soruya geçmeden önce katılımcıların onaylarına sunulmuştur. Ayrıca veri kaybını önlemek amacıyla katılımcıların izni alınarak görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Görüşme kayıtları görüşmeyi yapan araştırmacıdan farklı olarak diğer araştırmacı tarafından yazılı doküman haline getirilmiştir. Farklı bir araştırmacı tarafından da dinlenerek yazılı hali kontrol edilmiştir.

✓ Araştırma çalışma grubunun seçiminde çalışma yapılan halk eğitimi merkezinde açılan kurs programlarından farklı kurslara katılan kursiyerler katılımcı olarak belirlenerek derinlemesine, daha zengin bulgu ve araştırma sonuçları elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiştir. Ayrıca çalışma grubunda yer alan katılımcıların demografik özellikleri ayrıntılı olarak raporlaştırılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre nitel araştırmalarda toplanan verilerden farklı sonuçlara ulaşılması olasılığını ortadan kaldırmak üzere oluşturulan bir teyit mekanizması, ulaşılan sonuçların gerçeği temsil etmede ne derece yeterli olduğunu anlamada yardımcı olabilir.

✓ Veri toplama amacıyla oluşturulan görüşme formu için öncelikle araştırmacılar tarafından alanyazın taraması yapılmış; taslak soru formu oluşturulmuştur. Taslak form uzman görüşlerine başvurmak üzere iki Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yaşam Boyu Öğrenme Programı öğretim üyesi, bir halk eğitimi merkezi müdürü ve bir kurs programlarından sorumlu halk eğitimi merkezi müdür yardımcısına sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda görüşme formuna son şekli verilmiştir.

✓ Araştırma raporu, araştırmanın desen, veri toplama yöntemleri, analiz yöntemleri ve sonuçların raporlanması gibi tüm süreçlerinin eleştirel bir gözle incelenmesi için uzman incelemesine sunulmuştur. Uzman dönütleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bu işlem araştırmanın inandırıcılığı konusunda alınabilecek önemli bir stratejidir. Araştırma konusuna hakkında bilgiye sahip ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman kişiler tarafından araştırmanın çeşitli boyutlarıyla incelenmesinin sağlanması inandırıcılık konusunda alınabilecek önemli bir stratejidir (Creswell, 2003).

✓ Araştırma sürecinde verilerin nasıl toplandığı, nasıl kaydedildiği ve analiz edildiği, sonuçlara nasıl ulaşıldığı, sonuçların nasıl yorumlandığı ve araştırmanın nasıl raporlaştırıldığı ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

✓ Araştırma bulgularının sunumunda, araştırmacının önyargıları ya da görüşleri yerine katılımcıların kendi ifadelerinin ortaya konulduğu konusunda güvenirlilik ve tutarlığı sağlamak üzere katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Ayrıca bu strateji verilerin okuyucular tarafından daha iyi anlamlandırılmasını da sağlamaktadır. Guba ve Lincoln (1982) araştırmanın onaylanabilirliğini göstermek için alıntılarının ve hikayeler oldukça önemli olduğunu belirtmektedir.

Araştırmanın Etik İzni

Araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Bu araştırma için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu'nun Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 01.12.2022, Sayı: 21/13).

Bulgular

Kursiyerlerin Daha Önce Halk Eğitimi Merkezi Kursuna Katılmama Nedenlerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerden 13'ü (%50) daha önce halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılmış, yine 13'ü (%50) de daha önce halk eğitimi merkezinde açılan herhangi bir kursa katılmamıştır. Çalışmaya katılan kursiyerlerin daha önce herhangi bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmama sebeplerine ilişkin bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Kursiyerlerin daha önce halk eğitimi merkezi kursuna katılmama nedenlerine ilişkin görüşleri

Katılmama Nedeni	f
Vakit bulamaması (K6, K12, K15, K16, K17, K22)	6
İhtiyaç duymaması (K4, K5, K19, K21)	4
Utanması (K7)	1
Eşin istememesi (K1)	1
Çocuklarının bakımı (K10, K15)	2

*Katılımcılar tarafından birden fazla neden ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 2'de daha önce herhangi bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmayan kursiyerlerin kurslara; 6'sının vakit bulamaması, 4'ünün daha önce ihtiyaç duymaması, 1'inin eşinin istememesi, 1'inin utanması ve 1'inin çocuklarının bakıma ihtiyaçları olması nedenleriyle katılmadıkları görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

"Evdeki işlerimden dolayı vakit bulamıyorum. Aslında gitmek istediğim çok kurs var. Arkadaşlarımdan gidenler var. 4 çocuğum var, onlarla ilgileniyorum, bir de ev hanımı olmak malum bir sürü işimiz oluyor evde. Çocuklar biraz büyüyünce vaktim olacak sanırım." (K15)

"Eşim istemiyordu. Burada alacağım malzemelerin pahalı olacağını, masraf olacağını söylüyordu." (K1)

"Daha önce başka bir ilçedeki halk eğitimi merkezine gittim. Bir sınava gireceksin dediler. Ben okuyamadım. Zaten okuma bilmiyorum, o yüzden geldim dedim. Bana öyle bir baktılar ki utandım. Okuyamadığım için güldüler. Ben de sonra kursa gitmedim." (K7)

"Çocuklar var, onlar ile ilgileniyorum. O nedenle bu kurslara gitmek zor oluyor." (K10)

Kursiyerlerin Kursu Katılma Nedenlerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kursuna katılma nedenlerine ilişkin görüşleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ilişkin görüşleri

Kursa Katılma Nedeni	f
Kursların ücretsiz olması (K2, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K17, K19, K20, K21, K22, K25)	15
Kişisel gelişimimi artırmak (K6, K8, K9, K11, K13, K14, K16, K17, K18, K20, K22)	11
Meslek edinme/iş bulma/ek gelir elde etme (K2, K3, K6, K8, K10, K12, K18, K23, K24, K25)	10
Sosyal faaliyetlerde bulunmak (K8, K13, K14, K16, K19, K20, K24, K26)	8
Yeni insanlarla tanışma ve sosyal çevre edinme (K8, K13, K14, K15, K18, K20)	6
Mesleki gelişimimi artırmak/işimde ilerlemek (K4, K5, K7, K17, K23)	5
Boş zamanlarımı değerlendirmek (K8, K14, K18, K24, K26)	5
Yaşamımdaki stres ve sıkıntıdan kurtulmak (K1, K2, K16, K20)	4
Okuma yazma öğrenmek istediğim için (K7)	1
Zayıflamak istediğim için (K16)	1

*Katılımcılar tarafından birden fazla neden ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 3'te çalışmaya katılan kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kursuna/kurslarına katılma nedenleri görülmektedir. Kursiyerlerden 15'i kursların ücretsiz olması, 11'i kişisel gelişimini artırmak, 10'u meslek edinme/iş bulma/ek gelir elde etmek, 8'i sosyal faaliyetlerde bulunmak, 6'sı yeni insanlarla tanışma ve sosyal çevre edinmek, 5'i mesleki gelişimini artırmak/işinde ilerlemek, 5'i boş zamanlarını değerlendirmek, 4'ü yaşamındaki stres ve sıkıntıdan kurtulmak, 1'i okuma yazma öğrenmek ve 1'i zayıflamak istediği için halk eğitimi merkezi kurslarına katılmaktadır. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

"Özel kurumlarda kişisel gelişim kurslarının ücretleri çok yüksek. Almak istediğim kursları burada ücretsiz alıyorum. Bu çok önemli benim için. Bence bu önemli bir hizmet. İstediyim her eğitimi ücretsiz alabiliyorum." (K9)

“Burada birçok arkadaş ediniyorum. Benim için bir sosyal aktivite oluyor. Kursların sonunda sergiler açılıyor, bazen de bizi farklı yerlere götürüyor kurs öğretmenimiz. Farklı bir sosyal aktivite oluyor benim için.” (K20)

“Aslında başka hiçbir önemli sebebi yok kursa gelmemin. Evde olduğum zaman eşimle yaşadığım sorunları kafama takıyorum. Düşünüyorum, düşünüyorum. Sonra da hasta oluyorum. Beynimi yoruyorum. Stres ve sıkıntı beni hasta ediyor. Buraya gelerek rahatlıyorum.” (K1)

“İşimden ayrıldım. Özel sektörde çalışmak çok zor. İnsanı çok yoruyorlar. Ben de kendi işimi kurmak istiyorum. El işleri yapıp satabilirim, neden olmasın diye düşündüm.” (K3)

Kursiyerlerin Katıldıkları Kurstan Nasıl Haberdar Olduklarına İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları halk eğitimi merkezi kursundan nasıl haberdar olduklarına ilişkin bilgiler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Kursiyerlerin katıldıkları kurstan nasıl haberdar olduklarına ilişkin görüşler

Nasıl Haberdar Olunduğu	f
Tanıdık ve arkadaş tavsiyesi (K1, K2, K3, K6, K7, K8, K9, K12, K18, K19, K20, K21, K23)	13
Yerel/ulusal gazete, dergi, televizyon, afiş, ilan, broşür (K4, K6, K11, K12, K15, K17, K22)	7
Sergi, fuar, yarışma, gezi, sempozyum vb. etkinlikler (K8, K11, K15, K18, K25, K26)	6
İnternet, sosyal medya (K12, K13, K14)	3
Öğretmenlerin yaptığı alan taraması çalışmaları (K10)	1
Öğretmen olduğum için biliyordum zaten (K24)	1

* Katılımcılar tarafından birden fazla haberdar olma yolu ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 4’te çalışmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları halk eğitimi merkezi kurslarından altı farklı yolla haberdar oldukları; 13’ünün katıldıkları kurstan tanıdık ve arkadaş tavsiyesiyle, 7’sinin yerel/ulusal gazete, dergi, televizyon, afiş, ilan, broşürler aracılığıyla, 6’sının sergi, fuar, yarışma, gezi, sempozyum vb. etkinlikler ile, 3’ünün internet, sosyal medya aracılığıyla, 1’inin öğretmenlerin yaptığı alan taraması çalışmalarıyla haberdar olduğu ve 1’inin öğretmen olduğundan dolayı daha önce bildiği görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Geçen sene halk eğitimi merkezinin yıl sonu sergisinde kuaförlerin yaptığı saç bakımı hakkında bir gösteri vardı. Güzel bilgiler verdiler. Burada kuaförlük kursu açıldığını bilmiyordum. Genelde dikiş, nakış işleri sergilenirdi. Geçen sene öğrendim. Bir arkadaşımı da gördüm sergide, bu kursa gitmiş. O da tavsiye etti.” (K8)

“Bir gazetede bizim belediye başkanının gittiği bir programın haberini gördüm. Halk eğitimi merkezi kursuna gitmiş, orada yapılan ürünlerin satışı ile ilgili birşeydi. İlgimi çekti, merk ettim ben de. Okuduğum zaman öğrendim halk eğitimi merkezinde açıldığını bu kursun.” (K22)

“Bir arkadaşımın instagram hesabında halk eğitimi merkezinin ekli olduğunu gördüm. Hesaba tıkladığımda birçok kurs olduğunu gördüm. Benim de ilgimi çeken kurslar vardı. Arkadaşıma sordum, kursun yerini öğrendim. Kurs için halk eğitimi merkezine gittim. Orada müdür yardımcısı bilgi verdi. Ben de takip ediyorum artık halk eğitimi merkezinin hesabını.” (K13)

“Ağustos-Eylül ayları gibiydi. Mahallede bir öğretmen okuma yazma bilmeyenleri öğrenmek için geziyordu. Muhtarın yanına geldi. Ben okuma yazma bildiğimi söyledim. Başka hangi kurslar olduğunu sordum, orada öğrendim.” (K10)

Kursiyerlerin Katıldıkları Kurs Süresince Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin 13’ünün (%50) kurs süresince hiçbir sorunla karşılaşmadığı, diğer 13’ünün (%50) ise birtakım sorunlar ile karşılaştığı tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan kursiyerlerin kurs süresince bir sorunla karşılaşma durumu ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Kursiyerlerin katıldıkları kurs süresince karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri

Sorunla Karşılaşma Durumu/Karşılaşılan Sorunlar	f
Hiçbir sorunla karşılaşmadım (K1, K4, K6, K8, K10, K12, K13, K14, K15, K19, K21, K23, K24)	13
Ders materyallerinin eksikliği (K2, K5, K7, K9, K17, K18, K20, K26)	8
Sınıf ortamının eğitime uygun olmaması (K3, K4, K5, K11, K22, K25)	6
Diğer kursiyerlerin tutumu (K17)	1

* Katılımcılar tarafından birden fazla sorun ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 5'te çalışmaya katılan kursiyerlerin 13'ünün (%50) kurs süresince hiçbir sorunla karşılaşmadığı; sorunla karşılaşan kursiyerlerden 8'inin ders materyallerinin eksikliği, 5'inin sınıf ortamının eğitime uygun olmaması, 1'inin kurs konularının zorluğu ve 1'inin diğer kursiyerlerin tutumu konularında sorunla karşılaştıkları görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

"Bilgisayarlar çok eski, daha iyi bilgisayarlar olmalı. Donuyor, çalışma yaparken yaptıklarımız kayboluyor. Sınıflar küçük ve karanlık. Çok kalabalık oluyor, aslında 15 kişiyiz, çok kişi sayılmaz ama sınıf çok dar." (K5)

"Dikiş makineleri eksik, ben bir şey diyeceğim zaman bekliyorum. Diğer arkadaşım işini bitirmesini beklemem gerekiyor. Yani birkaç tane daha makine alınsa sorun çözülebilir." (K26)

"Sınıfta yeteri kadar temiz olmuyor, bir de sürekli ısınma sorunu var. Benve daha güzel sınıflar yapılmalı bu kurslar için." (K25)

"Kursa İngilizce öğrenmek için gelmemişler. Öyle farklı bir ortam olsun, sosyal bir çevre edinmek için gelmişler. Bu da dersin işlenişini bozuyor. Öğretmen ders anlatırken öğrenmeye çabalamıyorlar. Muhabbet ediyorlar, konu ile ilgili olmayan şeyler söylüyorlar. Biz buraya bir şeyler öğrenmeye geldik yani." (K17)

Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Tutumlarına İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin kurs süresince karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin halk eğitimi merkezi yöneticilerinin tutumlarına ilişkin tüm kursiyerlerin olumlu görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan kursiyerlerin kurs süresince karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik yöneticilerin tutumlarına ilişkin görüşleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Kursiyerlerin halk eğitimi merkezi yöneticilerinin tutumlarına ilişkin görüşleri

Yöneticilerin Tutumu	f
İlgililer ve yardımcı olurlar/oluyorlar (K1, K2, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K12, K14, K16, K18, K19, K20, K21, K23, K24, K25)	18
Ellerinden geleni yapıyorlar (K3, K5, K11, K17, K20, K21)	
İyi bir iletişim kuruyorlar (K10)	6
Güleryüzlüler (K6, K13, K16)	1
Olumlu insanlar (K15, K24)	3
	2

* Katılımcılar tarafından birden fazla katkı ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 6'da incelendiğinde kursiyerlerden 18'inin yöneticilerin ilgili ve yardımsever oldukları, 6'sının ellerinden geleni yaptıkları, 1'inin iyi iletişim kurdukları, 3'ünün güleryüzlü ve 2'sinin olumlu insanlar oldukları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler birebir alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

"Çözemediğimiz hiçbir sorunla karşılaşmadım burada aslında. Kursa geldiğimde bazen kapıda karşılaşıyoruz müdürle ya da müdür yardımcılarını ile. Hep hoş geldiniz derler. Bir sorunla karşılaştığımda gidip söylüyorum. Yardımcı oluyorlar, her zaman da yardımcı olacaklarını düşünüyorum." (K1)

"Sınıf ortamı ile ilgili sorunlarımızı söyledik, yardımcı oldular. Çözmeye çalıştılar, ilgililer." (K22)

"En önemlisi iletişimlerinin çok iyi olması. Bizi dinliyorlar ve sorunlarımıza anlatmamız için konuşmamıza izin veriyorlar" (K10)

"Burada bazı sorunlar olsa da müdür yardımcılarının pozitif bir bakış açıları var, isteklerimizi olumlu karşılıyorlar. Hemen karşı çıkıp itiraz etmiyorlar, bence olumlu yöneticiler var burada." (K24)

Kurs Programının Beklenti ve İhtiyaçları Karşılama Düzeyine İlişkin Kursiyer Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları kurs programının, kendi beklenti ve ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığına ve sebeplerine ilişkin görüşleri Tablo 7'te sunulmuştur.

Tablo 7'de çalışmaya katılan 19 kursiyerin (%73) devam ettikleri kurs programının kendi beklenti ve ihtiyaçlarını tamamen karşıladığına; 7'sinin (%27) ise beklenti ve ihtiyaçlarını kısmen karşıladığına ilişkin görüşleri görülmektedir. Katıldıkları kursun beklenti ve ihtiyaçlarını karşıladığı görüşünde olan 19 kursiyer bu görüşlerinin sebeplerini; 15'i bilgi/beceri edinmiş olması, 2'si stres ve sıkıntılarını atabilmesi, 2'si ek gelir elde edebilmesi, 1'i sertifika sahibi olabileceği olması ve 1'i işe girmeyi sağlayacak olması şeklinde ifade etmiştir. Katıldıkları kursun beklenti ve ihtiyaçlarını kısmen karşıladığı görüşünde olan 7 kursiyer bu görüşlerinin sebeplerini; 2'si kurs içeriğinin yetersiz olması, 2'si kursta malzeme, araç-gereç eksikliğinin olması, 2'si kurs süresinin az olması ve 1'i ek gelir elde edememesi şeklinde ifade etmiştir.

Tablo 7. Kurs programının beklenti ve ihtiyaçları karşılama düzeyine ilişkin kursiyer görüşleri

Beklenti ve İhtiyaçların Karşılama Düzeyi	Nedeni	f	%
Tamamıyla karşılandığı	Bilgi/beceri edinmiş olması (K5, K6, K7, K8, K10, K11, K13, K14, K15, K16, K19, K22, K23, K24, K26) Stres ve sıkıntılarını atabilmesi (K1, K2) Ek gelir elde edebilmesi (K2, K25) Sertifika sahibi olabilecek olması (K6) İşe girmeyi sağlayacak olması (K21)	19	73
Kısmen karşılandığı	Kurs içeriğinin yetersiz olması (K4, K3) Kurstaki malzeme, araç-gereç eksikliğinin olması (K9, K20) Kurs süresinin az olması (K12, K17) Ek gelir elde edememesi (K18)	7	27
Toplam		26	100

Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Yaptıklarımı satıyorum, para kazanabiliyorum. Tabii stres ve sıkıntıyı da kovdum işlerle oyalanarak.” (K2)

“Burada aldığım eğitimle bence bilgilerim artıyor, bir işe girebileceğimi düşünüyorum. Sonuçta belgem de olacak, öğrendiklerim de etkili olur bir iş bulabilirim.” (K21)

“Daha iyi bir kurs olabilir. Malzeme ve araç-gereç eksikliği var.” (K9)

“Burada dikiğim kıyafetleri satmak istiyorum, aileme bir gelir olsun istiyorum. Ama yaptığımız ürünleri satabilmemiz için bir yer verilmeli bize. Sadece arkadaşlarıma ya da tanıdıklarına satabiliyorum.” (K18)

Kursiyerlerin Katıldıkları Kurs Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin kurs eğitim ortamı ve fiziki koşullarının (temizlik, ısınma, ulaşım vb.) eğitim yapılmasına uygun olup olmadığı, sınıf/atölyelerin eğitim/teknik araç gereçleri yönünden yeterliliği ve kurs süresinin yeterliliğine ilişkin kurs ile ilgili görüşleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Kursiyerlerin katıldıkları kurs hakkındaki görüşleri

Temalar	Nedenleri	f	%	
Kurs Eğitim Ortamı ve Fiziki Koşulları	Uygun değil	Sınıfın küçük olması (K3, K5, K16, K22) Sınıf temiz değil/havasız (K11, K16, K18, K20, K25) Sınıfın eski olması (K4, K11) Sınıfın karanlık olması (K5) Sıralar küçük (K4)	9	35
	Uygun	-	17	65
Toplam		26	100	
Sınıf/Atölye Gereçlerinin Yeterliliği	Yeterli değil	Teknolojik/modern eğitim araç-gereçlerin olmaması (K3, K5, K6, K15, K17, K18, K20, K22, K23, K25) Malzeme eksikliğinin olması (K8, K9, K10, K13, K14, K16, K18, K20, K21, K26) Makinelerin sayısının yetersiz olması (K2, K19)	20	77
	Yeterli	-	6	23
Toplam		26	100	
Süre Yeterliliği	Yeterli	Öğrenmek için yeterli bir zaman olması (K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K13, K14, K15, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26) Başka kursa da katılmak istemesi (K2, K16)	22	85
	Yetersiz	Kurstaki daha uzun süre kalmak istemesi (K1) Öğrenememesi/Daha iyi öğrenmek istemesi (K4, K12) Konuların çok olması (K17)	4	15
Toplam		26	100	

Tablo 8’de çalışmaya katılan kursiyerlerin 17’sinin (%65) kurs eğitim ortamı ve fiziki koşullarının eğitim yapılmasına uygun olduğu, 9’unun (%35) ise kurs eğitim ortamı ve fiziki koşullarının eğitim yapılmasına uygun olmadığına yönelik görüşleri görülmektedir. Kurs eğitim ortamı ve fiziki koşullarının eğitim yapılmasına uygun olmadığına ilişkin görüş bildiren kursiyerlerden; 4’ü sınıfın küçük, 2’si sınıfın eski, 1’i sınıfın karanlık, 5’i sınıfın temiz olmadığı/havasız olduğu ve 1’i sıraların küçük olduğunu ifade etmiştir. 20’sinin (%77) sınıf/atölyelerin eğitim/araç gereçleri yönünden yeterli olmadığı; 6’sının (%23) ise sınıf/atölyelerin eğitim/teknik araç gereçleri yönünden yeterli olduğuna yönelik görüşleri görülmektedir. Kurs sınıf/atölyelerinin eğitim/teknik araç gereçleri yönünden yeterli olmadığına ilişkin görüş bildiren kursiyerlerden; 10’u teknolojik/modern eğitim araç gereçlerinin olmadığını, 10’u malzeme eksikliğinin ve 2’si makinelerin sayısının yetersiz olduğunu ifade etmiştir. 22’sinin (%85) kursun süresinin yeterli, 4’ünün (%15) ise kursun süresinin yetersiz olduğuna yönelik görüşleri görülmektedir. Kursun süresinin yeterli olduğuna ilişkin görüş bildiren kursiyerlerden; 20’si öğrenmek için yeterli bir zaman olduğu ve 2’si başka bir kursa da katılmak istediklerini ifade etmiştir. Kursun süresinin yetersiz olduğuna ilişkin görüş bildiren kursiyerlerden; 2’si öğrenmemeleri/daha iyi öğrenmek istemeleri, 1’i kursta daha fazla kalmak istediği ve 1’i konuların çok olması sebebiyle kurs süresinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Sınıftaki malzemeler yetersiz. Kendimiz para verip almak zorunda kalıyoruz. Zorlanıyoruz tabi maddi olarak.” (K8)

“Sınıfta eğitim araç-gereçleri yok. Mesela her zaman kâğıt üzerinde ya da öğretmen anlatarak ders işliyoruz. Farklı materyaller yok. Teknolojik aletler, araçlar yok.” (K5)

“Eğitim için yeterli bir zaman var bence. Çünkü bazen tekrar yapmaya vaktimiz bile oluyor.” (K23)

“Keşke daha uzun olsa kurs zamanı. Çünkü her gün gelmek istiyorum. Bütün bir yıl her gün gelebilirim. Aslında öğrenemediğim için değil. Burada ben iyileşiyorum. Evde olunca hasta oluyorum sıkıntıdan. Hatta sigara bile az içiyorum burada.” (K1)

Kursiyerlerin Kurs Eğiticisine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin kurs eğiticisine ilişkin görüşleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 9. Kursiyerlerin kurs eğiticisine ilişkin görüşleri

Temalar	Görüşler	f	%
Kurs eğiticisinin kurs programına yönelik (konu, içerik, bilgi vb.) bilgisi	Yeterli (K1, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	25	96
	Yetersiz (K2)	1	4
	Toplam	26	100
Kurs eğiticisinin öğretmenlik yeterlik ve tecrübesi	Yeterli (K1, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	25	96
	Yetersiz (K2)	1	4
	Toplam	26	100
Kursa başlarken eğiticinin kursun amacı, kapsamı ve yapılacak etkinlikler ile ilgili açıklamaları	Bilgilendirme yaptı (K1, K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	25	96
	Bilgilendirme yapıp yapmadığını hatırlamıyorum (K4)	1	4
	Toplam	26	100
Kurs eğiticisinin ders anlatım yöntemleri	Başarılı (K1, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	25	96
	Başarısız (K2)	1	4
	Toplam	26	100
Kurs eğiticisinin kursiyerler ile iletişimi	İletişimi iyi/güçlü (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	26	100
	Toplam	26	100
Kurs eğiticisinin zamanı kullanma becerisi	Zamanı iyi kullanıyor (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	25	96
	Zamanı iyi kullanamıyor (K5)	1	4
	Toplam	26	100

Kurs eğitici derslerde deneyimlerini paylaşması	kursiyerlerin	Eğitici izin veriyor (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26)	26	100
Toplam			26	100
Kurs eğiticisinin derste yapılacak etkinlikler hakkında kursiyerlerden görüş alması		Görüş alıyor (K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26) Görüş almıyor (K5)	25 1	96 4
Toplam			26	100

Tablo 9’da yer alan kursiyerlerin kurs eğitimisine yönelik görüşleri incelendiğinde, kursiyerlerin 25’inin (%96) kurs eğitimcinin kurs programına yönelik (konu, içerik, bilgi vb.) bilgisinin yeterli olduğu, 1’inin (%4) ise kurs eğitimcinin kurs programına yönelik bilgisinin yeterli olmadığı; 25’inin (%96) kurs eğitimcinin öğretmenlik yeterlik ve tecrübesinin yeterli olduğu, 1’inin (%4) ise kurs eğitimcinin öğretmenlik yeterlik ve tecrübesinin yeterli olmadığı; 25’inin (%96) eğitimcinin kursa başlarken kursun amacı, kapsamı ve yapılacak etkinlikler ile ilgili açıklamalar yaptığı, 1’inin (%4) ise eğitimcinin kursa başlarken kursun amacı, kapsamı ve yapılacak etkinlikler ile ilgili açıklamalar yapıp yapmadığını hatırlamadığını; 25’inin (%96) kurs eğitimcinin ders anlatım yöntemlerinde başarılı olduğu, 1’inin (%4) ise kurs eğitimcinin ders anlatım yöntemlerinde başarılı olmadığı; 26 kursiyerden (%100) tamamının kurs eğitimcinin kursiyerlerle iletişimlerinin iyi/güçlü olduğu; 25’inin (%96) kurs eğitimcinin derslerde zamanı iyi kullandığı, 1’inin (%4) derslerde eğitimcinin zamanı iyi kullanmadığı görüşlerini ifade ettiği görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Öğretmenimiz 10 yıllık bir öğretmen ve daha önce de halk eğitimi merkezlerinde çalışmış. Çok bilgili ve yetenekli.” (K1)

“Öğretmenimiz daha önce meslek lisesinde çalışmış. O yüzden bizim işlerimiz ile ilgili pek bilgili değil.” (K2).

“Tecrübeli bir öğretmen. Öğretmenlik vasıfları var zaten kendisinde. Sorularımızı cevapsız bırakmaz, iyi bir öğretici ve kendini sürekli yeniliyor. Bir öğretmen böyle olmalı zaten.” (K9).

“Öğretmen büyük öğrencilerle yani bizim gibi yetişkinlerle daha önce çalışmamış. O yüzden tecrübesiz ve yetersiz. Tabi bizim için.” (K2) “İlk derste neler yapacağımızı anlatı. Beni çok rahatlatı. Korkuyorum ve utanıyordum. Ama bana öyle güzel davrandı ki bana cesaret geldi.” (K7)

“İlk derste neler oldu hatırlamıyorum.” (K4)

“Çok iyi. Anlayabileceğimiz gibi anlatıyor. Hatta bazen sohbet ediyormuş gibi anlatıyor, konuşurken öğreniyoruz sıkılmadan.” (K3)

“Öğretmen bazen anlatmak istediklerini anlatamıyor. Ama yine de anlatmaya çalışıyor, çabalyor.” (K2)

“Çok güler yüzlü, bizimle iyi ilişkiler kurmaya çalışıyor. Bazen özel sohbetlerimiz de oluyor. Burada tüm sıkıntı ve stresimizi atıyoruz.” (K2)

“Farklı yaş grubundan birçok arkadaşımız olmasına rağmen öğretmenimiz iletişim konusunda gayet iyi ve yeterli. Her yaşa hitap edebilen bir öğretmen.” (K10)

“Ders saati gayet aktif ve verimli geçiyor. Zamanı iyi kullanıyor” (K10)

“Biz bazen verdiği yazı çalışmalarını yetiştiremiyoruz. Biraz oyalanıyoruz galiba. Uzun yazılar veriyor. Zamana uygun yazılar verse daha iyi olur.” (K5)

“Kurstaki arkadaşlar farklı bölgelerden olduğu gelen, farklı yaşlarda kişiler olduğu için onların deneyimleri de bizlere bir şeyler öğretiyor. Öğretmen bunlara fırsat veriyor. Kendisi söylüyor hatta bazen. ‘Bu konuda bir deneyiminiz var mı, paylaşmak ister misiniz?’ diyor.” (K10)

“Sık sık konuşuyoruz. Tabi burası ilkokul, lise gibi değil. Herkes birbirini saygıyla dinliyor. Öğretmen bizim konuşmamıza, deneyimlerimizi paylaşmamıza yardımcı oluyor, fırsat veriyor.” (K22)

“Birlikte karar almak hem öğrenmeyi sağlıyor hem de daha zevkli bir ortam yaratıyor. Öğretmen bunu başarıyor, takdir ediyorum.” (K13)

“Görüşlerimiz alınmıyor. Öğretmen genelde ne yapacağımızı söylüyor.” (K5)

Kursiyerlerin Katıldıkları Kursun Günlük Hayatlarına, Mesleki ve Kişisel Gelişimlerine Sağladığı Katkılara İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin, katıldıkları kursun günlük hayatlarına, mesleki veya kişisel gelişimlerine ne gibi katkılar sağladığına ilişkin görüşleri Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Kursiyerlerin katıldıkları kursun günlük hayatlarına, mesleki ve kişisel gelişimlerine sağladığı katkılara ilişkin görüşleri

Kursun Katkıları	Sağladığı Katkılar	f
Günlük Hayata Katkıları	Maddi kazanç elde etme (K1, K2, K11, K12, 25)	5
	Üretici olma (K9, K15, K24, K26)	4
	Arkadaş edinme (K2, K3, K13)	3
Mesleki Gelişime Katkıları	Meslek /İş sahibi olma (K3, K8, K10, K13, K18, K21, K22)	7
	Meslekte ilerleme (K4, K5, K6, K7, K17, K23, K25)	7
	Yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenme/edinme (K1, K6, K9, K11, K12, K13, K18, K19, K20, K24, K26)	11
Kişisel Gelişime Katkıları	Kendini iyi hissetme/özgüven sağlama (K3, K8, K9, K10, K13, K14, K15, K16, K20, K24, K26)	11
	Sosyalleşme (K2, K8, K9, K10, K13, K14, K19, K23)	8
	Sağlıklı olma (K16, K19, K20)	3

* Katılımcılar tarafından birden fazla katkı ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 10’da çalışmaya katılan kursiyerlerin; katıldıkları kursun günlük hayatlarına, mesleki gelişimlerine ve kişisel gelişimlerine sağladığı katkılara yönelik görüşleri görülmektedir. Kursiyerlerin 4’ü katıldıkları kursun kendilerine maddi kazanç elde etmeyi, 3’ü arkadaş edinmeyi, 4’ü üretici olmayı, 7’si meslek/iş sahibi olmayı, 7’si meslekte ilerlemeyi, 11’i yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenme/edinmeyi, 11’i kendini iyi hissetmeyi/özgüvenli olmayı, 8’i sosyalleşmeyi ve 3’ü sağlıklı olmayı sağladığını ifade etmiştir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Bana maddi açıdan çok faydası oldu. Yaptıklarımı, beğenen yakınlarıma ya da tanıdıklarına satıyorum. Burada yeni bir ortamım oldu. Arkadaş edindim. Tüm stresimi burada hem iş yaparak hem de sohbet ederek atıyorum.” (K2)

“Bir meslek sahibi olacağım. Sertifikayı alınca işe gireceğim.” (K21)

“Burada bir şeyler üretince kendimi iyi hissediyorum. İnsanın kendini işe yaramaz hissetmesi gerçekten çok kötü. Sadece ev işlerini yaparak günümü geçirmek bana saçma geliyor.” (K9)

“Burada spor yapmak sağlığıma iyi geliyor tabi. Eğlenmenin ve arkadaşlarla zaman geçirmenin yanında sağlık için önemli benim için.” (K16)

Kursiyerlerin Katıldıkları Kurs ile İlgili Memnuniyetleri ve Sebeplerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin tamamının katıldıkları kurstan memnun oldukları tespit edilmiştir. Kursiyerlerin, katıldıkları kurs ile ilgili memnuniyetleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri Tablo 11’te sunulmuştur.

Tablo 11. Kursiyerlerin katıldıkları kurs ile ilgili memnuniyetleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri

Kursla İlgili Memnuniyet Durumu	Nedeni	f
Memnun kaldım	Yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenme/edinme (K3, K4, K5, K7, K8, K9, K11, K12, K16, K17, K18, K20, K24, K25, K26)	15
	Kurs ortamını beğenmesi (K9, K13, K16, K23)	4
	Meslek/iş edinmeyi sağlaması (K3, K21, K22)	3
	Beklentilerini karşılaması (K6, K14, K15)	3
	Maddi ve manevi katkılarının oluşu (K2, K19)	2
	Eğiticiden memnun olması (K10)	1
	Kursun stres ve sıkıntılarını gidermesi (K1)	1

* Katılımcılar tarafından birden fazla neden ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 11’de kursiyerlerin 15’i katıldıkları kurstan yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenmeyi sağladığı, 4’ü kurs ortamını beğendiği, 3’ü meslek/iş edinmeyi sağladığı, 3’ü beklentilerini karşıladığı, 2’si maddi ve manevi katkı sağladığı, 1’inin eğiticiden memnun kaldığı ve 1’inin kursun stres ve sıkıntıyı giderdiği için memnun kaldıklarını ifade etmiştir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Hem bir meslek edindim hem de bir konuda bilgi edindim. En azından konu hakkında bilgim oldu. Bu konuda konuşabilirim artık. Fikirlerim olabilir.” (K3)

“Burada yaptığım ürünleri satarak eve maddi olarak katkı da bulundum. Hem de bu beni mutlu ve işe yarar hissettiriyor.” (K2)

“Memnun kaldım. Beklentilerimi karşıladığı için.” (K13)

“Kurs benim evden kaynaklanan stres ve sıkıntılarımı gideriyor, daha çok kalmak isterim kursta. Kafam rahatlıyor.” (K1)

Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezinde Açılacak Başka Kurslara Katılmayı Düşünüp Düşünmedikleri ve Sebeplerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin tamamının halk eğitimi merkezinde açılacak başka kurslara da katılmayı düşündükleri tespit edilmiştir. Kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarına tekrar katılmayı düşünüp düşünmedikleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Kursiyerlerin halk eğitimi merkezinde açılacak başka kurslara katılmayı düşünüp düşünmedikleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri

Halk Eğitimi Merkezinde Açılacak Kurslara Katılma Durumu	Nedeni	f	%
Katılmayı istiyorum	Memnun kaldığı için (K1, K2, K3, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K18, K19, K20, K22, K23, K24, K25, K26)	21	81
	Tam olarak öğrenemediği /Daha fazla geliştirmek için (K4, K7, K17, K21)	4	15
Toplam	Yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenmek/edinmek için (K5)	1	4
		26	100

Tablo 12’de kursiyerlerden 21’inin (%81) katıldıkları kurstan memnun kaldıklarını, 5’inin (%19) tam olarak öğrenemedikleri/daha fazla öğrenmek istediklerini, 1’inin (%4) yeni şeyler/bilgiler/beceriler öğrenmek/edinmek için başka kurslara katılmak istediklerini ifade ettiği görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Buradaki eğitimden memnun kaldım.” (K22)

“Başka kurslara da katılmak istiyorum. Çünkü benim için iyi oldu ve memnun kaldım. Bazı kurslar daha uzun süreli, şimdi onlara katılacağım.” (K24)

“Arapça kursuna devam edeceğim. Öğrenmek zor.” (K4)

“Yani tabi burada bir sürü kurslar. Yeni şeyler öğrenmek için onlara da katılmayı düşünüyorum. Sonuçta öğrenmenin yaşı yok.” (K5)

Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezi Kurslarını Yakınlarına/Tanıdıklarına Tavsiye Etme Sebeplerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin, halk eğitimi merkezi kurs programlarını yakınlarına/tanıdıklarına tavsiye edip etmedikleri ve sebeplerine ilişkin görüşleri Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezi Kurslarını Yakınlarına/Tanıdıklarına Tavsiye Etme Sebeplerine İlişkin Görüşleri

Halk Eğitimi Merkezi Kurslarını Tavsiye Etme Durumu	Nedeni	f	
Yakınlarıma Tanıdıklarına tavsiye ederim.	Memnun olduğu için (K3, K8, K10, K12, K13, K14, K16, K19, K20, K21, K22)	11	
	Herkesin faydalanması gerektiği için (K6, K12, K13, K16, K18, K25)	6	
	Her yaşta/her zaman öğrenmek gerektiği için (K7, K9, K11, K23, K24, K26)	6	
	Ücretsiz kurslar olduğu için (K5, K15, K17, K18, K20)	5	4
	Kurs ortamını beğenmesi (K9, K13, K16, K23)	1	1
	Meslek edinilebileceği için (K21)		
	Eğiticiden memnun olması (K10)		

* Katılımcılar tarafından birden fazla neden ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 13’te çalışmaya katılan kursiyerlerin, 11’i katıldıkları kurstan memnun kaldıkları, 6’sı herkesin faydalanması gerektiği, 6’sı her yaşta/her zaman öğrenmek gerektiği, 5’i halk eğitimi merkezi kurslarının ücretsiz olması, 1’i eğiticiden memnun oldukları ve 1’i bu kurslar ile meslek edinilebileceği için halk eğitimi merkezi kurslarını yakınlarına/tanıdıklarına tavsiye edebilecekleri görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Ben çok beğendim burayı. Buradaki eğitimleri ve arkadaşları. Öğretmenler de çok iyiler. Memnun kaldığım için arkadaşlarıma da tavsiye ederim.” (K8)

“Herkes eğitimlerden faydalanmalı, neden onların da haberi olmasın ki. Ben arkadaşlarıma, tanıdıklarına söylüyorum. Bir sürü arkadaşım da geldi kursta ben tavsiye edince.” (K12)

“Öğrenmek ayıp değil, her yaşta öğrenmeli insan.” (K7)

“Ücretsiz olması güzel birşey. Dışarıda, o özel kurslarda eğitimler çok pahalı.” (K17)

Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezi Kurslarının İyileştirilmesine Yönelik Görüş ve Önerilerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan kursiyerlerin, halk eğitimi merkezi kurslarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerileri Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14- Kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerileri

Görüş ve Öneriler	f
Bina daha yeni ve modern görünümlü olmalı, sosyal merkez haline getirilmeli (K1, K4, K5, K11, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K20, K21, K22, K23, K24, K25)	16
Eğitim araç-gereçleri teknolojik olmalı, malzemeler eksik olmamalı (K3, K8, K9, K12, K17, K20, K21, K26)	8
Daha az kişi ile kurs açılabilmeli (K7, K10, K12, K19, K25)	5

* Katılımcılar tarafından birden fazla görüş ve öneri ifade edildiği için toplam ve % alınmamıştır.

Tablo 14’te çalışmaya katılan kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarının iyileştirilmesine yönelik; 16’sının halk eğitimi binasının daha yeni ve modern görünümlü olması, sosyal merkez haline getirilmesi, 8’inin eğitim araç-gereçleri teknolojik olmalı, malzemeler eksik olmaması, 5’inin daha az kişi ile kurs açılabilmesi gerektiği şeklinde görüş ve önerilerinin olduğu görülmektedir. Kursiyerlerin görüşlerinden bazı ifadeler alıntılanarak aşağıda sunulmuştur.

“Daha modern bir bina olmalı. Belediyelerin bilgi kültür evleri, SAMEK’ler gibi. Gençlerin özellikle işsiz gençlerin dikkatini çekecek yerler olmalı. Buralar sadece emeklilerin gideceği yerler olmamalı. O nedenle daha güzel bir hale getirilmeli. Sosyal bir merkez olmalı. Fiziki şartları iyileştirilmeli, kantin, kafe, spor alanları olmalı.” (K23)

“Bazen makineler az geliyor hepimize. Daha çok makine alınabilir.” (K12)

“Ders materyalleri olsa daha iyi olur. Çünkü zaten bizlerin yani böyle üç retsiz kurslara gelenlerin maddi durumları iyi değil ki.” (K9)

“Bazen çok kalabalık olduğu için hocalar bizimle fazla ilgilenemiyor ya da makineler yeterli gelmiyor. Daha az kişi olsun kurslarda. Aslında biz bunu müdür yardımcısına söylemiştik ama müdür yardımcısı kursların 12 kişi ile açılabileceğini, sistemin daha az kişi ile kursun açılmasına izin vermediğini söyledi. Olabilir ama belki bunu düzeltebilirler. Sistemi yani.” (K19)

Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin yetişkin eğitim memnuniyetinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada;

Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kadınların erkeklere oranla daha çok olduğu tespit edilmiştir. Bu farkın nedenleri arasında kadınların iş hayatında erkeklere oranla daha az yer alması, erkeklerin çalışma saatlerinden dolayı gündüz kurslarına katılımın az olması sayılabilir. Komşu (2014) yetişkin eğitimi ile ilgili yaptığı çalışmada çalışanların çalışma temposunun yetişkin eğitimi kapsamındaki kurs etkinliklere katılım sürecinde engel oluşturduğunu tespit etmiştir. Halk eğitimi merkezi kurslarına kadın katılımcıların daha fazla katıldığı bulguları alanyazında yapılan çalışmalarla örtüşmektedir (Kılınç ve Yenen, 2015; Kiran, 2008; Komşu, 2014; Özengi, 2017; Taşçı vd., 2015; Tezcan, 2012).

Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan bekâr kursiyerlerin evli kursiyerlere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ada (2003) çalışmasında bekâr katılımcıların halk eğitimi merkezi kurslarına daha fazla katıldığını tespit etmiştir. Öte yandan evli kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarına daha fazla katıldığı sonuçlarının yer aldığı çalışmalara da rastlanmaktadır (Komşu, 2014; Özengi, 2017; Tez, 2014;).

Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin yaş durumuna göre dağılımlarına bakıldığında 26-40 yaş aralığındaki kursiyerlerin daha çok olduğu görülmektedir. Bu sonuçlarla paralel olarak Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 2017 yılı izleme ve değerlendirme raporuna göre; 2017 yılında yaygın eğitim kurumlarında toplam 7.034.152 kişinin kurslara kayıt yaptırdığı ve kursiyer yaşlarındaki yığılmanın 664.762 kişi ile 23-44 yaş aralığında olduğu görülmektedir (MEB, 2021).

Kurslara katılan lise, ön lisans ve lisans mezunu kursiyerlerin ilköğretim ortaokul/ilköğretim mezunu olan kursiyerlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, alan yazında yapılan çalışmalardaki kurslara katılma ile eğitim düzeyi arasında genellikle olumlu bir ilişki bulunduğu ve eğitim düzeyi arttıkça katılma oranının da arttığına (Komşu, 2014), katılımcıların çoğunun lise ve üstü öğrenim derecesine sahip olduğuna (Kiran, 2008; Taşçı vd., 2015), eğitim düzeyi düşük olanların yetişkinlik hayatında eğitimden yararlanma isteğinin de düşük olacağına (Miser, 2002),

ortaöğretim mezunu bireylerin katılımlarının daha fazla olduğuna (Tez, 2014) ilişkin bulgular ile paralellik göstermektedir.

Kurslara katılan kursiyerlerden %58'sinin çalışmadığı %42'sinin çalıştığı görülmektedir. Bunun sebeplerinin, kursiyerlerin çoğunluğunun kadın olması ve kadınların iş hayatına katılımlarının az olması ile çalışanların kursa katılımda etkili olan serbest zamanlarının az olması olabilir. Halk eğitimi kurslarında bir işte çalışmayan katılımcıların daha fazla olduğu bulguları alanyazında yapılan çalışmalarda da görülmektedir (Kıran, 2008; Özengi, 2017).

Kursa katılım sebeplerinden biri olan kursların ücretsiz olması bulgusu nedeniyle ekonomik seviyesi düşük olanların kurslara katılımlarının daha fazla olması beklenirken aile gelir durumu 8.500 TL ve üstü olanların kurslara daha fazla katıldığı görülmektedir. Bu bağlamda gelir durumu düşük bireylerin yaşam boyu öğrenmeye katılımlarının düşük olduğu söylenebilir. Oysa Özengi'ye (2017) göre ekonomik seviyesi düşük olanların kurslara katılımlarının fazla olması yaşam boyu öğrenmenin amacına ulaştığını göstermektedir. Mevcut çalışmadan farklı olarak Tez (2014) çalışmasında gelir durumu düşük bireylerin kurslara katılımlarının daha fazla olduğunu tespit etmiştir.

Kursiyerlerin yarısının daha önce bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olduğu tespit edilmiştir. Bu durum kursiyerlerin kurslardan memnun olduğu anlamına gelebilir. Daha önce bir kursa katılmayanların vakit bulamaması, daha önce ihtiyaç duymaması, eşin istememesi, utanması, çocuklarının bakıma ihtiyacı olması gibi durumlardan dolayı katılmadıkları tespit edilmiştir. Taşçı ve diğerleri (2015) halk eğitimi kurslarına katılanların birden fazla kez katılım sağladıklarını tespit etmiştir.

Halk eğitimi merkezi kurslarının ücretsiz olmasının katılımda büyük bir etken olduğu tespit edilmiştir. Özengi (2017) kursların ücretsiz olmasının katılımı artırdığını, Kıran (2008) ise ücretsiz olmasının kursa katılım sebepleri arasında en önemli nedenlerden biri olmadığını tespit etmiştir. Kursiyerlerin kurslara kişisel gelişimini artırmak, meslek edinmek, iş bulmak, ek gelir elde etmek, sosyal faaliyetlerde bulunmak, yeni insanlarla tanışmak ve sosyal çevre edinmek, mesleki gelişimlerini artırmak, işinde ilerlemek, boş zamanlarını değerlendirmek, yaşamındaki stres ve sıkıntıdan kurtulmak gibi sebeplerle katıldıkları tespit edilmiştir. Alanyazında yapılan çalışmalarda halk eğitimi merkezi kurslarına/yetişkin eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin kişisel gelişim, bir meslek sahibi olmak ya da sertifika almak (Taşçı ve diğerleri, 2015); boş zamanlarını değerlendirmek, günlük yaşamında değişiklik yapmak, yeni insanlarla tanışmak ve yeni arkadaşlar edinmek, meslek edinmek veya mesleğini geliştirmek, bilgilerini ve kendini yenilemek, kurs sonunda belge almak (Kıran, 2008); boş zaman değerlendirme ve hobi kazanma (Kaya, 2015; Tez, 2014); sosyalleşmek, yalnızlıktan kurtulmak, değişik ortamlara girme ihtiyacı, evden uzaklaşmak, maddi gelir elde etmek, arkadaş önerisi, boş vakitleri doldurmak, yapılan ürünlerden hoşlanmak (Ünal ve diğerleri, 2016); kursa katılanların büyük bir çoğunluğunun yeni bilgi ve beceriler kazanmak (Özengi, 2017); mesleki ilerleme, gelir artırma, öğrenme zevki, yasal yükümlülükler, zorunluluklar, sosyalleşmek, iletişim kurmak (Komşu, 2014); meslek edinmek, meslek değiştirmek, boş zamanı değerlendirmek, bilgi ve görgü artırmak (Ada, 2003) için katılım sağladıkları sonuçlarına rastlanmaktadır.

Kurslara katılan kursiyerlerin büyük çoğunluğunun kurslardan tanıdık ve arkadaş tavsiyesi ile haberdar oldukları görülmektedir. Alanyazında kursların yakın çevrelerindeki kişilerden öğrenildiğine ilişkin bulgulara rastlanmıştır (Kıran, 2008, Özengi, 2017; Taşçı vd., 2015; Ünal vd., 2016). Günümüzde iletişim teknolojilerinin ilerlemiş, internet ve sosyal medyanın insanlar tarafından çok kullanılıyor olmasına rağmen, internet ve sosyal medya aracılığıyla kurslardan haberdar olunma oranının yüksek olmadığı görülmektedir. Üstelik çalışma grubunda 19-40 yaş aralığındaki kursiyer sayısı oldukça fazla ve bu yaş aralığı internet ve sosyal medyayı aktif kullanan bir yaş aralığıdır. Halk eğitimi merkezinin kurs duyurularında internet ve sosyal medyayı çok fazla kullanmadığı söylenebilir.

Kursiyerlerden kurs süresince herhangi bir sorunla karşılaşmayanların oranının fazla olduğu görülmekle birlikte ders materyallerin eksikliği, sınıf ortamının eğitime uygun olmaması ve diğer kursiyerlerin tutumu konularında sorunlarla karşılaştıkları görülmektedir. Halk eğitimi merkezi yönetici ve eğitimcilerinin kursiyerlerin kurs süresince karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik olumlu tutumlara sahip oldukları; ilgili ve yardımsever oldukları, ellerinden geleni yaptıkları, iyi iletişim kurdukları, güler yüzlü ve olumlu insanlar oldukları tespit edilmiştir. Alanyazında yapılan çalışmalarda halk eğitimi merkezi kurslarına/yetişkin eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin ev ve aile işlerinin yoğunluğu, yoğun iş temposu, kursların varlığından haberdar olamama ve maddi güçlüklerin kurslara katılımı engellediği tespit edilmiştir (Komşu, 2014).

Halk eğitimi merkezi kurs programlarının kursiyerlerin beklenti ve ihtiyaçlarını kısmen veya tamamen karşıladığı tespit edilmiştir. Kursiyerlerin beklenti ve ihtiyaçlarının bilgi ve beceri edinmiş oldukları için tamamen karşılandığını ifade etmiş olmaları, halk eğitimi merkezi kurs program çeşitliliğinin halkın ihtiyaçlarını karşılayabilir nitelikte olduğu söylenebilir. Bu sonuçlarla paralel olarak Yalçın'ın (2002) halk eğitimi merkezi ve akşam sanat okullarında açılan kurslara katılan kursiyerler ile yaptığı araştırmasında kursiyerlerin %37,9'unun kurs programının beklentilerini tamamıyla karşıladığını, %61,3'ünün kısmen karşıladığı yönünde bulgulara rastlanmıştır.

Kursiyerlerden çoğunluğunun halk eğitimi merkezi kurslarının eğitim ortamlarının ve fiziki koşullarının eğitim yapılması için uygun olduğunu, ancak bir kısmının ise sınıfların küçük, eski, karanlık, havasız olması ve temiz

olmadığını belirttikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında kursiyerlerin çoğunluğunun halk eğitimi merkezlerinin teknolojik/modern eğitim araç-gereçlerinin yeterli olmadığı ve malzemelerin eksik olduğu görüşlerine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Halk eğitimi merkezi kurs programının süresinin programda yer alan bilgi ve becerileri öğrenmek/edinmek için yeterli olduğu tespit edilmiştir. Kursiyerlerin katıldıkları kursları yeterli buldukları Taşçı ve diğerleri (2015) tarafından da tespit edilmiştir.

Halk eğitimi merkezi kurs eğitimcilerinin; kurs programına yönelik bilgisinin (konu, içerik, bilgi vb.), öğretmenlik yeterlik ve tecrübesinin yeterli olduğu, anlatım yöntemlerinde başarılı olduğu, zamanı verimli kullandığı, güçlü/iyi iletişim kurduğu, kursa başlarken kursun amacı, kapsamı ve yapılacak etkinlikler hakkında kursiyerleri bilgilendirdiği, derslerde kursiyerin deneyimlerini paylaşmasına izin verdiği, derste yapılacak etkinlikler ile ilgili kursiyerlerin görüşlerini aldığı tespit edilmiştir. Miser (1999) yetişkin eğitiminde yetişkinlerin öğrenme sürecine katılmaktan hoşlandığını, edilgen alıcı olmanın onları sıktığını, öğrenim ortamında alınan kararlarda söz sahibi olmak istediklerini, öğrenilen konularla tecrübeleri arasında bağ kurmak ve tecrübelerinden faydalanılmasını istediklerini vurgulamaktadır.

Halk eğitimi merkezi kurslarının maddi kazanç elde etme, arkadaş edinme, üretici olma, bir meslek/iş sahibi olma, meslekte ilerleme, yeni bilgi/beceriler öğrenme/edinme, kendini iyi hissetme, özgüven kazanma, sosyalleşme ve sağlıklı olma gibi kursiyerlerin günlük hayatları ile mesleki ve kişisel gelişimlerine birçok katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçla paralel olarak, Tez (2014) de gerçekleştirdiği çalışmasında halk eğitimi merkezi kurslarının sonunda kursiyerlerin elde edebilecekleri bilgileri günlük yaşamlarında kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Kursiyerlerin katıldıkları kursun kendilerine yeni bilgi ve beceriler kazandırması, meslek/iş edinmeyi sağlaması, beklentilerini karşılaması, maddi ve manevi katkısının olması, stres ve sıkıntılarını gidermesi, eğitimciden memnun olmaları ve kurs ortamını beğenmelerinden dolayı kurstan memnun oldukları sonucuna varılmıştır. Kursiyerler bu memnuniyetlerinden dolayı halk eğitimi kurslarına tekrar katılmayı düşünmekte ve aynı zamanda herkesin faydalanabilmesi, her yaşta/her zaman öğrenmek gerektiğini düşündüklerinden ve kursların ücretsiz olmasından dolayı kursları yakınlarına ve tanıdıklarına tavsiye etmektedirler. Alanyazında halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin daha sonra da açılacak kurslara katılmak istedikleri ve katıldıkları kursları başkalarına da tavsiye edebilecekleri (Kıran, 2008) halk eğitimi merkezi kurslarının katılımcıların beklentilerine cevap verdiği sonucuna ulaşmıştır.

Kursiyerlerin halk eğitimi merkezi kurslarının iyileştirilmesi ile ilgili halk eğitimi merkezi binasının yenilenmesi, bir sosyal merkez haline getirilmesi, daha modern bir görüntüye kavuşturulması, teknolojik eğitim araç-gereçler ve malzemelerle donatılması, kursların daha az kişi ile açılabilmesi gerektiği yönünde görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Alanyazında halk eğitimi merkezlerinin çağın gereklerine uygun bir birim haline getirilmesi, binalardaki atölye ve dersliklerin çağın şartlarına uygun biçimde tasarlanması gerektiği ile ilgili bulgular tespit edilmiştir (Selçuk, 2017).

Öneriler

Araştırma bulguları ve sonuçları gözden geçirildiğinde; günümüzde iletişim teknolojilerinin ilerlemiş, internet ve sosyal medyanın bireyler tarafından çok kullanılıyor olması nedeniyle, internet ve sosyal medya aracılığıyla halkın kurslardan haberdar edilmesinin kurs hizmetlerinde olumlu sonuçlar sağlayacağı düşünülmektedir. Halk eğitimi merkezinin kurs, kurs içerikleri, kurslara katılan kişilerin memnuniyetlerini dile getirdikleri forumlar ile kurs duyuruları yapılabilir.

Kurslara katılımda önemli bir etken olan kursların ücretsiz olması ve kursiyerlerin kurs malzeme/materyallerini karşılamada güçlük çekmeleri nedeniyle kursiyerlerin ihtiyaç duydukları malzemeler/materyaller halk eğitimi merkezi tarafından karşılanabilir. Millî Eğitim Bakanlığınca halk eğitimi merkezlerine daha çok bütçe ayrılabilir.

Kurs eğitim ortamları çağa uygun teknolojik/modern eğitim araç-gereçleri ile donatılabilir. Halk eğitimi merkez binaları modern bir görüntüye kavuşturulabilir, bir sosyal merkez haline getirilebilir, gençlerin zaman geçirebilecekleri kurs programı uygulama alanları, kütüphane, kafe, spor alanları vb. mekânlar ile cazip hale getirilebilir.

Kursa katılma sebeplerinden olan sosyal faaliyetlerde bulunmak, yeni insanlarla tanışmak ve sosyal çevre edinmek, yaşamındaki stres ve sıkıntıdan kurtulmak gibi tespit edilen kursiyer ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için kurs programlarında sosyal etkinliklere yer verilebilir. Ayrıca kursa katılma sebepleri arasında yer alan meslek edinmek, iş bulmak, ek gelir elde etmek gibi ihtiyaçların karşılanması için de üretilen ürünlerin satışa sunulması ile ilgili yasal düzenlemeler yapılabilir.

Yapılan araştırmanın örnekleminin geniş tutarak kursiyerlerin öğrenme güdeleri, istek, ihtiyaç ve beklentilerinin belirleneceği nicel araştırmalar yapılabilir. Ayrıca bireyin eğitim düzeyinin ne kadar düşüğe o bireyin yetişkin eğitiminden yararlanma isteğinin de düşük olduğu sonucu dikkate alındığında yetişkin eğitiminin bu bireylere de ulaşması gerektiği düşünülerek sadece halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kursiyerlerle değil de toplumu oluşturan farklı kesimlerin de dâhil edileceği araştırmalar yapılabilir. Böylece bu bireylerin ilgi, istek, ihtiyaçları ile katılımlı güdüleyici diğer etkenler ortaya çıkarılarak toplumun eğitim düzeyi düşük bireylerinin de yetişkin eğitimi sistemine dâhil edilmesi sağlanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Destek ve Teşekkür

Yazarlar çalışma için herhangi bir finansal destek almamışlardır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çalışmada herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan etmişlerdir.

Kaynakça / References

- Ada, S. (2003). Halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan bayan kursiyerlerin çevre ve insan sağlığı ile ilgili uygulamalarının saptanması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 6-10.
- Akbaş, O. ve Özdemir, S. M. (2002). Avrupa Birliği'nde yaşam boyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*. 155-156.
- Ata, E. (2016). *Başkent halk eğitimi merkezindeki mesleki kurslara yetişkinlerin katılım örüntüleri* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>
- Bilir, M. (2004). Kentleşme sürecinde yetişkinlerin eğitim gereksinimi: Ankara Mamak İlçesi, Tuzluçayır Semti, Ege Mahallesi Örneği, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 98-121. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000089
- Brown. A. P. (2008). A review of the literature on case study research. *Canadian Journal for New Scholars in Education*, 1(1), 1-13.
- Bülbül, S. (1991). *Halk eğitimine giriş*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Celep, C. (2003). *Halk eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chmiliar, I. (2010). *Multiple-case designs*. In A. J. Mills, G. Eurepas & E. Wiebe (Eds.), *Encyclopedia of case study research* (pp 582-583). USA: SAGE Publications. https://www.academia.edu/168190/15_Mills_A_J_Durepos_G_and_Wiebe_E_Eds_2010_Encyclopedia_of_Case_Study_Research_Volumes_I_and_II_Thousand_Oaks_CA_Sage
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications. https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_609332/objava_105202/fajlovi/Creswell.pdf
- Creswell, J. W. (2021). *Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir, Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Davey, L. (2009). The application of case study evaluations. *Elementary Education Online*, 8(2), 1-3.
- Demirkasimoğlu, N. (2021). Nitel araştırma geleneğinde nicel göstergelerin kullanımı ve genellenebilirlik üzerine bir değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 42(1), 231-242.
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler eğitimi*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Educational Communication and Technology Journal*, 30(4), 233-252.
- Gültekin Toroslu, A., Saraçoğlu, M. & Akcan, C. (2008). Türkiye'de halk eğitimi veren merkezlerde çalışan eğitim personelinin ve öğrencilerin bazı demografik özellikleri. *Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Enstitüsü, Ankara. Kamu-İş*, 10(2), 137-151.

- Hancock, R.D. & Algozzine, B. (2006). Doing case study research. New York: Teachers College Press. *International Journal of Social Science*, (35), 187-198. <https://student.cc.uoc.gr/uploadFiles/192-%CE%A3%CE%A0%CE%91%CE%9D104/HANCOCK%20and%20ALGOZZINE%20Case%20Study%20Research%202.pdf>
- Houser, J. (2015). Nursing research: reading, using, and creating evidence. Burlington: Jones ve Bartlett Learning.
- Kaya, H. E. (2015). Türkiye’de halk eğitimi merkezleri. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3, 268-277. <https://doi.org/10.14486/IJSCS289>
- Kert, S. B., Orhan, F. & Yılmaz, M. B. (2009). 40 yaş üstü yetişkinlere yönelik bilgisayar eğitimi. 9th International Educational Technology Conference (IETC2009), Ankara, Türkiye. https://www.academia.edu/50628346/40_Ya%C5%9F_%C3%9Cst%C3%BC_Yeti_%C5%9Fki_nlere_Y%C3%B6nelik_Bilgisayar_E%C4%9Fi_timi
- Kılıç, Ç. & Arslan, S. (2016). Türkiye’de yayınlanan yetişkin eğitime ilişkin makalelerin meta değerlendirmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 865-899. <https://doi.org/10.17556/jef.35782>
- Kılınç, H. H. & Yenen, E. T. (2015). Halk eğitim merkezi kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 35, 187-198. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2940>
- Kıran, İ. (2008). *Yaşam boyu eğitimin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesi: Yüreğir halk eğitimi merkezi örneği*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Komşu, U. C. (2014). *Türkiye’de Kent Sorunları ve Yetişkin Eğitimi: Mersin Karaduvar Mahallesi Örneği* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 143-149.
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Marshall, M. N. (1996). Sampling for qualitative research. *Family Practice*, 13(6), 522-526. <https://doi.org/10.1093/fampra/13.6.522>
- MEB (2018). *Millî Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği*. <https://hbogm.meb.gov.tr/www/hayat-boyu-ogrenme-kurumlari-yonetmeli/icerik/791>
- MEB (2021). *Millî Eğitim Bakanlığı, MEB/HBÖGM İzleme ve Değerlendirme Raporu-2021*, İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı. <http://hbogm.meb.gov.tr/www/izleme-degerlendirme-raporlari/kategori/104>
- MEB (2023). *Millî Eğitim Bakanlığı*. <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx>
- Miser, R. (1999). *Halk eğitimi ve toplum kalkınması*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Miser, R. (2002). Küreselleşen dünyada yetişkin eğitimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1), 55-60. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000054
- Özengi, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre değerlendirilmesi: Amasra Halk Eğitimi Merkezi Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Selçuk, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin karşılaştığı sorunları* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Taşçı, D., Aydın, C. H., Kumtepe E. G., Kumtepe, A.T., Kıcır, G. K. & Dinçer, G. D. (2015). Eskişehir’de yaşam boyu öğrenme başlığı altında yetişkin eğitiminin analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (34), 197-211.
- Tatar, Z. (2009). *Yetişkinlerin kentleşme ve eğitim ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri: Eskişehir İli Örneği*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı (Halk Eğitimi Yüksek Lisans Programı), Ankara.

- Tez, E. (2014). *Halk eğitimi merkezleri nakış kurslarına ve tercih nedenlerine ilişkin kursiyer görüşleri Ankara ili örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tezcan, F. (2012). *Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri (Muğla ili merkez ilçe halk eğitimi merkezi kursları örneği)* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türkoğlu, A. & Uça, S. (2011). Türkiye’de halk eğitimi: Tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 48-62.
- Ural, O. (1995). Halk eğitimi merkezlerinde açılan kursların amacı ve katılan yetişkin katılımcılar. *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 303-308.
- Ural, O. (2007). *Türkiye’de yetişkin eğitiminin bugünkü durumu ve geleceği*. Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu. İstanbul: İSMEK Yayınları. <http://ismek.ist/files/ismekOrg/File/ekitap/yetiskinegitimi/yetiskin2.pdf>
- Ültanır, E., & Ültanır, G. (2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye’de yetişkinler eğitiminde profesyonel standartlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-23.
- Ünal, F., Kalçık, C. & Satuk, M. (2016). Halk eğitim kurslarının, kadın katılımcılarının yaşam boyu öğrenme becerilerine katkısının değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 11(9), 905-930. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9645>
- Yalçın, E. (2002). *Öğrenen ve öğreten arasındaki iletişimin yetişkin eğitimi süreci açısından değerlendirilmesi: Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü merkez kursları örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yayla, D. (2009). *Türk yetişkin eğitimi sisteminin değerlendirilmesi*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. Ankara. https://www.meb.gov.tr/earged/earged/Yetiskin_Egitimi.pdf
- Yazar, T. (2012). Yetişkin eğitiminde hedef kitle. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4(7), 21-30.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A. (2004). Türkiye’deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 78-97.